ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4054 ՅՈՒՆԻՍ 30 / 12 ՅՈՒԼԻՍ 1899 ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 4 ՐԷՊԻԼ, ԷՎԷԼ, 1317 ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4054

در علیه ده غلطه (آره‌ویلك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK.
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » » »	վեցամսեայ.	70 »
» » » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրանկ
» » »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ցեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Մէկ կողմ թողունք այն օրը օրին հաւնող քննադատները, որոնք ուրիշներուն գաղափարները կ'ուրացնեն կամ իրենցմէ առաջ արտայայտուած մտածումները կը ծածմեն։ Գլխաւոր քննադատները, որ իրենց անձնական փոքրաւորութեան և ուսումնասիրութեան վրայ հիմնուելով կը խօսին, երեք տարբեր ուղղութիւններ ցուցուցած են մեր թերի դաստիարակութեան միջոցները դարմանելու համար։

1. Տոհմային դաստիարակութիւն
2. Գործնական »
3. Դաստիարակութիւն մը՝ որ անհատին մէջ մարդը պատրաստէ։

Ընդհանուր դաստիարակութեան համար, այս երեքն ալ, առանձին առանձին թերի են. ասոր համար խորհողները իրարու մէջ չեն համաձայներ։ Սակայն որովհետև երեք կարգի քննադատներն ալ իրենց տեսած արդիւնքէն դատելով է որ այս դարմանները կ'առաջարկեն, մենք կրնանք իւրաքանչիւրին ալ զատ զատ իրաւունք տալ, իր սահմանին մէջ, իր միջավայրին համար։

Անոնք որ տոհմային դաստիարակութեան վրայ կը պնդին, ունին իրենց զօրաւոր փաստերը, որոնցմով կրնան որևէ ազգային անհատ համոզել։ Դպրոցական այս տեսակ ուղղութեան մը ջատագովներն են եկեղեցականները, ուսուցիչները և գրագէտները մէկ կարեւոր մասը։ Ուրիշ խնդիր է թէ այս մարդոց մէջ շատ քիչեր գիտեն թէ որո՞նք են այն հիմնական տարբերը որ կը կազմեն տոհմային դաստիարակութիւն ըսուածը։ Նիւթ մը օրուն վրայ երկու յօդուածով խօսած եմ ակէ մէջ անիա առաջ։

Գործնական դաստիարակութեան վրայ պնդողները այսօր թիւ ու սահման չունին։ Ժողովուրդը գրեթէ ամբողջովին կը պահանջէ որ դպրոցը որևէ կերպով, աղէկ գէշ, տղուն ապագայ հացը ապահովէ. այսինքն տղուն տայ այնպիսի ընդունակութիւններ, որ իսկոյն գործի կեանքին մէջ մտնէ և ինքն իրեն համար ճամբայ մը բանայ։

Ես շատ կարող հրապարակագիր մը գիտեմ, օր օր մը կը պնդէր թէ, մինակ գործնական դաստիարակութիւնը կրնայ օգտակար ըլլալ մեր ժողովրդին, քանի որ ան կ'ապրի այնպիսի պայմաններու մէջ, որ միշտ օտարին կը կարօտի՝ իրեն նիւթական դերք մը չենելու համար։ Այդ հրապարակագիրը համոզուած էր իր ըսածին. պէտք է, կ'ուզեցնէր, գործնական արժէք ունեցող հմտութիւն մը տալ մեր տղոց. այդ հմտութիւնը պիտի ստիպէ զիրենք, պիտի մղէ՝ ձեռներեց ըլլալու գործի կեանքին մէջ ու ինքնավստահ նետուելու որ և է ասպարէզի մէջ։

Ես ամէնը աղէկ. ընդունինք պահ մը թէ այդ կերպ դաստիարակութիւն մը կրնայ իբրեւ հիմ ծառայել ընդհանուր կրթութեան. բայց միջոցնե՞ր։ — Նախ կը մտնան թէ մեր ժողովուրդին ունեցած բոլոր դպրոցները նախակրթարաններն են, որ երբեմն տեղ տեղ, մէկ երկու տարուան համար, զբաղագրոյն հոգեր կառնեն, յետոյ կը շարունակեն երկար տարիներու համար, լքնել, նստիլ միւսնոյն տարակ յատակին վրայ։ Կը մտնան որ ազգ. դպրոցներուն ունեցած դրամական միջոցները և նախակրթարանի համար սահմանուած դպրոցական տարիներուն թիւը չեն բաւեր, նիւթապես չեն բաւեր փափաքուած արդիւնքը ձեռք բերելու։ Հրապարակագիր մը, որ կը պնդէ այս տեսակ կրթութեան մը վրայ, տարակոյս չկայ որ ինքը աղէկ գիտէ թէ միջոցները կը պակսին, ինքը գիտակցութիւն ունի ժողովրդին նիւթական և մտաւոր կացութեան վրայ։ Սակայն այդպէս չէ ժողովուրդը, այդպէս չէն կրնար մտածել անոնք որոնց պաշտօն յանձնուած է ժողովրդին կրթական գործերը վարելու։ Այս խեղճ մարդիկը, գործնական դաստիարակութիւն ըսելով, կը հասկնան պարզ նամակ մը շարադրելու և տեղեր մը բռնելու կարողութիւն։ Այնպէս որ յաճախ կը կարծեն թէ հրապարակագրին քննադատութիւնները կատարելապէս համաձայն են իրենց տեսութիւններուն։ Այս անհամաձայնութենէն կը ծնի քաոս մը կարծիքներու տարբերութեանց, որ յորձանքի մը պէս կը պտտէի դպրոցներուն շուրջը և միշտ կը սպառնայ իր վտանգաւոր փրփուրներուն տակ խղդել, անհետացնել այն լաւագոյն արդիւնքները, որ կազմուելու վրայ են, քանի մը տարիներու քրտնաջան աշխատութեանց շնորհիւ։

Թուով շատ քիչ և բոլորովին նոր տեղ մը կը բռնեն անոնք որ կ'ուզեն դպրոցներուն տալ այնպիսի ուղղութիւն մը, որ մարդը պատրաստուի. այսինքն անհատը՝ որ իր գործելու եղանակին համար պատասխանատուութեան գիտակցութիւն ունի. հաղորդացին՝ որ կը խորհի թէ, եթէ իրեն ապրելու իրաւունք տրուած է մարդկային ընկերութեան մէջ, պէտք է արդարացնէ այդ իրաւունքը, կատարելով այն պարտականութիւնները զորս ունի հանդէպ իր քաղաքացիներուն, հանդէպ իր բնական երկրին։ Այսպէս կը խորհին մեր այն բարոյագէտները, որոնք ազատամիտ խմբասիրութիւն մը կը դասանին։ Ասոնք կը մերժեն որ և է կանխակալ կարծիքով տոգորել դպրոցականին ուղեղը, նոյն իսկ եթէ այդ կանխակալ կարծիքներով մեր նպատակը ըլլար տոհմային դաստիարակութիւն մը տալ անոնց...։

Ահա՛ կարծիքներու և սկզբունքներու արմատական տարբերութիւններ, որ մեր լաւագոյն խորհողները իրարմէ կ'անջատեն։ Արդ պէ՞տք է պահանջել որ այս լաւագոյն խորհողները մէկ սկզբունքի դառնան, մէկ կարծիքի շուրջը միանան։ Պէ՞տք է պահանջել որ ամէն տեղ անկոտրտ միեւնոյն դպրոցական ուղղութիւնը ընդունուի։

Սկզբունքներու արմատական տարբերութիւնները, երբ անոնք անկեղծ են ու համոզման արդիւնք՝ ոչ միայն օգտակար են, այլ կը ցուցնեն ժողովրդի մը գաղափարի ճամբուն մէջ ըրած յառաջդիմութիւնը։ Անոնք արդէն ծնած կ'ըլլան միջավայրի պահանջման համաձայն, հետեւաբար անոնց միջեւ կեցած հակասութիւնը առերեւոյթ է։

Մենք չենք կրնար պահանջել որ մեր բոլոր դպրոցները ամենայնի միեւնոյն ուղղութիւնը ունենան, միեւնոյն միտքերով ներշնչուին, ինչպէս են և էին ռուսահայոց բոլոր ծխական դպրոցները։ Մեր ժողովուրդի մէկ մասին մէջ քաղաքակրթութիւնը առաջացած է, ուրիշ մասի մը մէջ կիսովին, և շատ տեղեր իր նախատիպ բարքերն ու ապրելու միջոցները կը պահէ տակաւին ժողովուրդը։ Տեսնել մինակ չի բաւեր, ապրելու է նաեւ։ Հայ ժողովրդի քաղաքակրթութեան այդ ծայրագոյն վիճակներուն մէջ, ուր այն ատեն պիտի կըրնանք ըսել թէ՝ ո՞ր տեղին ի՛նչ տեսակ դաստիարակութիւն հարկաւոր է։

Այս հակասութեանց մէջէն ելլելու և միտքերը անորոշութենէն ու միգապատ կարծիքներէ փրկելու համար, ըստ իս, լաւագոյն միջոցն է որ ազգ. կրթութեան համար կանոններ խմբագրելու իրաւասութիւն ունեցող մարդիկ, ուրիշ խօսքով կեր. Ուսումնական Խորհուրդը, որոշ շրջանակներու բաժնէ բովանդակ Թրքահայոց կրթական գործը, իւրաքանչիւր շրջանակը առանձին ուսումնասիրէ, հիմնուելով գաւառի կարող անձերուն տուած տեղեկութեանց վրայ։ Անկէ յետոյ կարելի է պատրաստել երկու ծրագիր, մէկը Պոլսոյ, Իզմիրի և չրջականերուն՝ հետը առնելով Մարմարայի, Սեւ ծովի և Միջերկրականի նաւահանգիստ քաղաքները՝ իրենց մօտաւոր կեդրոններով, իսկ միւսը ներքին գաւառներու համար։ Այս երկու ծրագիրներուն տարբական տարիները կրնան միեւնոյն ըլլալ, բայց բարձրագոյն տարիները պէտք է գլխաւորապէս տարբերին իրարմէ։

Ռոստոպո Գ. Ա.

ՊԶՏԻԿ ՆՕԹԵՐ

ԲԷՌ ԿԱՍԲԱՌՆԵՐ

Վենետիկի Մխիթարեանց միաբանութեան համար մեծ դուրգուրանք մը ունիմ ես։

Ադրիական խորը կղզեակ մը կայ զոր չեմ տեսած, ճանչցած երբեք, բայց որուն վրայ հոգիս անխառն գրգռանքով մը, անճառ հեշտանքով մը թեւաբաց է միշտ. Ս. Ղազարու վանքին կղզին է ատիկա։

Եւ երբ անկնածու կամ խիղճս միտքեր հինցած զարդ մը կամ ցասիլ անուանեն այդ ուխտը՝ միտքս թէեւ տակաւ անձնատուր, սիրտս չուզեր համոզուիլ, և եթէ յամառին ու զգամ թէ գլուխս մօտ է դառնալու՝ անոնց հոյակապ գրացուցակը կը հոտոտեմ խկսոն որպէս զի չառնեն չտանին ինձմէ իմ մեծ ու սիրական պատարագս, այդ չարերը։

Բայց իմ սրտիս մէջէն ուրիշ գուրգուրանքներու, ուրիշ խանդաղատանքներու տեղ ալ կայ, աղեխորով գորովի մը մանաւանդ որ հայ որբուկներուն համար ունեցած անհուն սէրս է։ Ու կը հարցընեմ ես ինծի, ի՞նչ ըրին։ այո՛, ի՞նչ ըրին Մխիթարեանները մեր որբերուն համար։

Ես կը զգամ թէ իրենց գրացուցակը մատներէս սահեր ու գետինը խկեր է արդէն...։

Հայ միաբանութիւն մը կար որ իբր քրիստոնէական եղբայրութիւն պիտի գթար ու խղճար մանուկներուն վրայ— զոր Յիսուս այնքան սիրեց — ու անտեսեց զանոնք իր վարդապետներուն քօղը լրանելով աչքին։

Վանք մը կար որ Ղազարէն տիտղոս ունէր միայն, բայց Սամուէլ Մուրատի և Ռափաէլ Ղազարեանին դանձը՝ եւ սակայն ընիրոն մը չձգեց այն գանձանակին մէջ զոր կայ գաւառացի որբուկը, աղերսաւոր՝ կիրկնցնէր իրեն։

Մխիթարի անունով ո՛ւբատ մը կար հիմնուած, որ դէթ իր տիտղոսէն կը պարտէր ներշնչուիլ, և սակայն բազմերախտ Աբրահոր ծննդավայրին, Սեբաստիոյ մէջ իսկ Որբանոց մը պահելու որդիական պարտականութիւնը առաթուր կոխեց։

Իրենց կղզիին մէջ կամովին կղզիացած, այս վարդապետները փակեցին ականջնուն վրայ քաջեցին, եւ ալեակներուն խոնջիւնը ու իրենց զանկաղներուն գանչիւնը պատրուակ բռնեցին՝ որպէս զի չլսեն հեռուի աղերսաւոր ձայները։ Սըրտի՞ն ձայնը,—վախ չկար անկէ. Մօլիէռի ակամայ բժիշկը սիրտը ձախէն ալ տարած էր. անոնք՝ զայն բոլորովին ջնջեցին։

Օտար կրօնաւորներ, որոնց մէջ գեղացիներ ալ կային որոնք նոյն իսկ մեր տոհմին անունը չէին լսած, հեռաւոր մենաստաններու խորերէն, պարկեր չուչած մեր մանուկներուն քով փութացին, բայց մեր Մխիթարեանները ափ մը ընդհէղն չդրկեցին այն ուտեստէն զոր սքանչելագէս կը հասցնեն իրենց անծայրափակ պատերուն մէջ։

Նոր աշխարհէն քարոզիչներ եկան զդեցուցանելու մեր մանուկները որոնք մերկ էին, արբեցուցանելու որոնք ծարաւի էին, կերակրելու որոնք քաղցեալ էին, բայց Մխիթարեանները որ «Մանուկնին» գրած էին՝ ոչինչ ըրին անոնց համար, բայց ոչինչ, ոչինչ, ոչինչ։

Է՛հ, այս մարդիկը իրենց մեծամասոյց մտահնդաղարանին գիրքերէն, որոնց մէջ Աւետարան ալ կայ, յուշ ու յուշիկ չեն պահեր։

Բայց բարոյական կլիմայի ի՛նչ ապէշ, անասելի փոփոխութիւն մը տեղի ունեցաւ հիւսիսային Իտալիոյ այդ անկիւնը, կամ ի՛նչ դէշ հով մը, խորշակ մը փչեց Ադրիական վրայ, Մխիթարեան Հայրեր, որպէս զի գոսացնէք, արմատաքի խլէր Բարւոյն ծառը, զոր ձեր օրհնեալ նախորդները այնքան գուրգուրանքով տնկած էին. մենք անկէ պատուաստ կ'առնէինք ատեն մը։

Ցիպիքական կլիմա՞ն,— անի առաւել քան երբեք բարեյաջող ըլլալ կը թուի մեր հունձքերուն, վասն զի բանիարեալներու ամէն ցուցականդէսի՝ ոսկի միտալը, առաջին պարգեւը կը շահիք կոր դուռ։ Մօնթիյօնի մրցանա՞կը,—յետինն է ձեր մտահոգութեանց, վասն զի կ'երեւայ որ ձեզի համար որբուկի մը թոթոված երախտագիտութիւնը ցուցականդէսի մը նախագահին շնորհաւորութիւնը չարժէր...։

Մանուկը՝ խայտացող ու թարմաւէտ գեղեցկութիւնն է կեանքին, մանուկը ցաւի մէջ կը ծնի, ու ժպիտն է բնութեան. մանուկը միակ հօտ մը կը ճանչնայ՝ մանկութիւնը, ու միակ կրօնք մը՝ անմեղութիւնը։ Սիրել նմանը՝ պարզ. սիրե՛լ նմանը մանուկ, այսինքն տկար էակ, մանուկը որբ ու արենակից...։

Եկ, մե՞նք ենք որ մանկան սէրը պիտի ներշչինք այս... Հայրերուն...։

Բէռ Կասբառներ...։

Ու հիմայ ակնածանօք ձեր աջը կը համբուրեմ, Հայր Գաթիպեանան, անհատական ձեր վեհանձն արարքին համար։ Ձեր պատմուանին ծալքերուն տակ ուր քսան որբուկի գլուխներ կը համբեմ՝ կ'ապատանի իմ նուազկոտ սիրտս նաեւ։

ԱՆՅՈՒՐԴ

ՆԱՄԱԿ ՎԱՆԷՆ

Վ.ԱՆ, 14 Յունիս

Հոգեգալստեան տօնին օրը, նորաշէնի եկեղեցիին ժողովուրդն ալ բաղդ ունեցաւ տեսնելու իր հոգեւոր հովիւը, բայց չկրցաւ լսել Ն. Գերապատուութեան քարոզը. Ասպնեան Սրբազանին տեղ քարոզեց Տ. Վահրիճ վարդապետ որ միանգամայն պատարագիչ էր։ Երիտասարդ Սրմաշականը խօսեցաւ օրուան տօնին վերայ, իրեն բնաբան առնելով «Սիրտ սուրբ հաստատեա՝ յիս Աստուած և հոգի ուղղի Նորոգեա՝ ի փորի իմում» խօսքը զոր ընդլայնեց և այս առթիւ դիտողութիւններ ուղղեց Վանեցիներուն՝ կրօնասիրական տեսակէտով, և յորդորեց որ ամուր մնան իրենց հաւատքին վրայ և չթերանան բարեպաշտական պարտականութեանց կատարման մէջ։ Ժամերգութեանց աւարտուելէն ետքը, Սրբազանը և Հայրսուրբը Թաղ. Խորհրդարան եկան ուր խօսակցութեան գլխաւոր առարկայ եղաւ աղքատներուն վիճակը, ըստ որում՝ ալ դադրած է միսիոնարներուն նպաստը։ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս խորհուրդ տուաւ Թաղականութեան որ քաղքի թաղերուն մէջ գտնուած գեղացի աղքատները իրենց տեղերը ճամբուն ուր կրնան ասկէ վերջ իրենց հացը ճարել աշխատելով։ Թաղականները առարկեցին թէ ատոնք առանց նիւթական նպաստի չեն մեկնիր, վասն զի պէտք ունին հոն իրենց տունը տեղը սարքելու։ Սրբազանը պատասխանեց թէ առ այժմ նպաստ չուզողները համոզեցէք զրկեցէք, միւսներուն համար ալ հարկաւ բան մը կը խորհուի։ Թաղ. խորհրդարանին մէջ այս խօսակցութիւնները տեղի ունեցած միջոցին, գպրոցի սրահին մէջ ալ քանի մը ուսուցիչներ և ուրիշ զարգացած անձեր լեցուած՝ առիթը ձեռքէ փախցնել չէին ուզեր, քննադատելով նախ նոյն օրուան քարոզը զոր իրենց սպասածին չափ համով և ուժեղ չէին գտած. գիտական բառերու չարաշահութիւնը ազդեցիկ չ'ըլլար, կ'ըսէին, երբ փորձառական դասերով համեմուած չէ, ինչպէս Ներսէս եպիսկոպոսի քարոզը զոր ըսած էին նախորդ կիրակի։ Բայց, ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է, որ Վահրիճ վարդապետ պիտի կրնայ օգտակար դառնալ Բզիի ազգայիններուն և իր այդ հովուական պաշտօնավարութեամբ ստանալ փորձառութիւն։

Քննադատութեան երկրորդ շարքն էր Գեր. հիւբերուն դիտողութիւնները՝ կոչնակահարութեան հնաւանդ սովորութեան դէմ, զոր նուիրագործած է Նարեկացին ամբողջ գլուխ մը նուիրելով անոր և զոր իրենք «սխտոր ծեծել» կ'անուանեն և կոչտութեան նշան կը սեպեն. մինչեւ իսկ կ'ըսուի թէ այցելու հովիւը և իր Արժ. ուղեկիցը վերցնել կ'ուզեն այդ սովորութիւնը որուն հետ կապուած է Վանի ժողովրդեան սիրտն ու հոգին։ Ինչո՞ւ այդչափ ծանր կու գայ մեր Ս. հիւբերուն, քանի որ Պոլսոյ մէջ իսկ ժամանակ մը ժամկոչները սալայատակներ կը դղրդէին ժողովուրդը եկեղեցի հրաւիրելու։ Եւ այսօր ամէնուրեք Եւրոպա և Ամերիկա ահագնադղրդող զանգակներ կը զօղանչեն ժամերգութեան ատեն։ Թաղերու մէջ կոչնակ պտտցնելը ինչպէս նաեւ եկեղեցիին տանիքէն կատարուող կոչնակահարութիւնը վերցնելը՝ ժողովուրդին բարեպաշտական զգացումները պիտի վիրաւորէ. բայց դուռներ տալը կարելի է օգտակար չ'ըլլայ՝ անհանգստութիւն պատճառելուն համար։

Այս խնդիրը կը թողունք Գաւառական ժողովի խմբատուն կարգադրութեան։

—Եղիական պահքը իր շնորհքն ալ ցուցուց՝ առատ անձրեւներ տալով և ջրելով Վանայ ժողովրդեան չորցած այգիներն ու արտերը. ամէն կողմէ «փառք քեզ Աստուած»ներ երկինք կը բարձրանան և ժողովուրդը բաւական յուսադրուած է թէ վերջապէս մէկ-երկու ամսէն քիչ մը պիտի վայելէ հացի առատութիւն և ժանուութիւն։

* * *

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռիգայի լրագիրները հաղորդում են, որ ներքին գործերի մինիստրութիւնը Լիփլենդիայի աւետարանական-լուտերական կոնսիստորիային հրամայել է անյապաղ փակել բոլոր այն ուսումնարանները, ուր եկեղեցական սպասաւորներ են պատրաստում, որովհետեւ այդ ուսումնարանները բացուած են ապօրինի կերպով և չեն ենթարկուում ռուսաց դպրոցական իշխանութեանը։ Ցիշեալ տեսակի ուսումնարաններ վերջին ժամանակս բացուած էին Լիփլենդիայի նահանգի գաւառական չատ քաղաքներում, դպրոցական հասակի երեխանց համար, և գտնւում էին տեղական պաստորների մօտաւոր իրաւասութեան տակ։

— Լսում ենք, որ Գաբաևի սպանութեան համար մեղադրուողների Տէր-Շմաւոնովը, որը ազատ էր թողնուած երաշխաւորութեամբ, անյայտացել է։ Ոստիկանութիւնը ներկայացնում խստիւ որոնում է նրան։

— Անցեալ յայտում ռուսաց եկեղեցի չենելու համար, անհրաժեշտ է դատուել նոյն տեղի բնակիչներից մէկի՝ Գրիգոր Կայաբեկովի կալուածքից 196 քառակուսի սաժէն մի տեղ վերցնել. բայց որովհետեւ հողատէրը մեծ գին էր պահանջում յիշեալ հողաբաժնի համար, այդ պատճառով Կովկասի կառավարչապետն Բարձրագոյն հրամայուած է կարգադրել, որ այդ հողաբաժինն առնուի տիրոջից՝ կառավարութեան կարգադրութեամբ առնուող կալուածներին վերաբերեալ ընդհանուր օրէնքների հիման վրայ և տիրոջը վարձատրութիւն տրուի յիշեալ քաղաքի գումարներից։

— Մտադրութիւն կայ Պետերբուրգի մօտ մի առանձին ինստիտուտ-սանատորիա հիմնելու՝ թոյլ առողջութիւն ունեցող այն աղջկանց համար, որոնք կարիք ունին չարունակ տաք կլիմայի մէջ մնալու։ Այդտեղ նրանք կ'անցնեն ինստիտուտների լիակատար դասընթացը։

— Արմաւիր գիւղը քաղաքի վերածելու խնդիրն արդէն առաջարկուած է մինիստրների մանաժողովի քննութեանը։

— Թիֆլիսի Նահանգական դատարանում յունիսի 15ին քննւում էր հետեւեալ գործը.

1898 թ. յուլիսի 7ին Թիֆլիսի նահանգի ժողովրդական դպրոցների վերատեսուչ Պ. Բոգդանովը գնացել էր Գորու գաւառի Ախալքալաք գիւղ՝ ընդունելու համար այդ գիւղի հայոց եկեղեցական ծխական դպրոցի կայքերը, համաձայն 1898 թ. մայիսի 26ի Բարձրագոյն հրամանի, որով Կովկասի դպրոցական իշխանութեանը կարգադրւում է Հայոց եկեղեցական ծխական բոլոր ուսումնարանների կայքերը իր իրաւասութեան տակ առնել։ Բոգդանովը յիշեալ ուսումնարանի կայքերի թւում ցուցակագրում է նաև տեղւոյն Յովհաննէս աւագ-քահանայ Տէր Գալստեանի սեպհական տունը իբրեւ ուսումնարանապատկան տուն, որով և Տէր Գալստեան քահանային առիթ է տալիս դիմելու դատարան, ապօրինի կերպով իրենից առնուած կայքը յետ ստանալու համար։

Յովհաննէս քահանայի պահանջը դատարանում պաշտպանում էր երդուեալ հաւատարմատար Պ. Ս. Մելիք Ադամեան, իսկ Կովկասի դպրոցական իշխանութեան ներկայացուցիչ էր ինքը՝ Պ. Բոգդանովը։ Մելիք Ադամեան ապացուցանում էր, որ ժողովրդական դպրոցների վերատեսուչն ապօրինի կերպով է վարուել մասնաւոր անձի պատկանեալ կայքը խլելով՝ իբրեւ դպրոցապատկան չենք։ Իսկ թէ յիշեալ տունն իսկապէս պատկանում է Յովհաննէս աւագ-քահ. Տէր-Գալստեանին, հաւատարմատարը ցոյց տուեց տանը վերաբերեալ օրինական թղթերով և ասաց, որ նոյնը հաստատել կարող է նաեւ վկաներով. բայց դրանից, Մելիք Ադամեանը մատնանիշ արաւ այն հանգամանքի վրայ, որ տունը դպրոցական իշխանութեան ձեռքն առնելու համար Պ. Բոգդանովի կազմած արձանագրութեանը Տէր-Գալստեան աւագ քահանան և միւսներն ստորագրել են ոչ թէ յօժարակամ, այլ բռնի կերպով, սպառնալիքների ազդեցութեան տակ։

Պ. Բոգդանովն առարկեց, թէ իր կազմած արձանագրութեանը ներկայ եղողներն ստորագրել են յօժարակամ, թէ վիճելի տունն ինքն ընդունել է այն հիման վրայ, որ այդ տան մէջ էր զետեղուած եկեղեցական ուսումնարանը Հայոց դպրոցների փակումից մի քանի ամիս առաջ, թէ Տէր-Գալստեան աւագ-քահանան իր տունը նուիրել էր Հայոց եկեղեցուն և այդ բանը հաստատելու համար Պ. Բոգդանովը ներկայացրեց նոյն քահանայի խնդրագիրն ու յայտարարութիւնը յանուն Ս. Հայրապետի։

Այս բանի դէմ Պ. Մելիք-Ադամեանն առարկեց, որ ուսումնարանը Տ. Գալստեանի տանը զետեղուած էր միայն ժամանակաւորապէս և այն էլ իրեն՝ Տ. Գալստեանի համաձայնութեամբ, որովհետև ուսումնարանը չունէր իր սեպհական չենքը։ Նա ասաց, որ ինչպէս այդ բանը, այնպէս և իր տունը հայոց եկեղեցուն նուիրելու համար Տ. Գալստեան աւագ-քահանայի Ս. Հարպատեանին յայտնած ցանկութիւնը չեն կարող ապացոյց լինել, թէ այդ տունը պատկանում է եկեղեցուն, որովհետև այդ կայքը ոչ թէ միայն չի անցել հոգեւոր վարչութեան իրաւասութեան տակ, այլ և սահմանուած կարգով խնդիր չի յարուցած, որ այդ տունը եկեղեցու սեպհականութիւն ճանաչուի։ Եթէ մինչև անգամ,—աւելացրեց Պ. Մելիք-Ադամեանը,— վիճելի կայքի սեպհականատէրը եկեղեցին էլ լինի, այդ դէպքում ևս այդ կայքը իր ձեռքի տակ առնելու համար Կովկասի դպրոցական իշխանութեան արած կարգադրութիւնն անկանոն և ապօրինի է, որովհետև Բարձրագոյն հրամանի զօրութեամբ պէտք է առնուեն դպրոցապատկան չենքերը, և ոչ թէ եկեղեցապատկան։

Պրոկուրորի օգնական Մոսլեիչն առաջարկեց մերժել Տէր Գալստեան աւագ-քահանայի պահանջը։

Նահանգական դատարանը վճռեց. Ախալքալաքի գիւղում ցուցակագրուած և Կովկասի դպրոցական իշխանութեան ձեռքին անցած տունը ճանաչել Տէր-Գալստեան աւագ-քահանայի սեպհականութիւն, այդ տունը յետ առնել դպրոցական իշխանութեան ձեռքից, իբրև ապօրինի կերպով գրաւուած տուն և վերադարձնել իր սեպհականատիրոջը։ Բայց ի դրանից, դատարանը որոշեց դպրոցական իշխանութիւնից պահանջել դատական ծախքերը։

ԲԱՂՔԱԿԱՆ

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ հինգշաբթի օրը նորէն հարցումներ եղան Թրանսվալի խնդրին համար։ Էնդդիսպդիրները գանգատելով որ կատարուած բանակցութիւններուն վրայ տեղեկութիւն չի հաղորդուիր իրենց, պահանջեցին որ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի հեռագիրները հրատարակուին։ Պ. Տիլլը հարցուց թէ գաղթային նախարարը ստացած է Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի հեռագիրները Պլէսֆոնթէնի տեսակցութեանց վրայ և թէ նախարարը պիտի ներկայացնէ՞ զանոնք Երեսփ. ժողովին։ Գաղթային նախարար Պ. Չէմբըրլէն սապէս պատասխանեց.

«Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի կողմէ ինձի զրկուած տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Պլէսֆոնթէնի տեսակցութեան մասին ինձի զրկուած ծանօթագրութիւնները ամբողջ չեն, վասն զի չեն պարունակեր այն բացատրութիւնները զորս Թրանսվալի կառավարութիւնը կրնայ փափաքել անոր վրայ աւելցնելու։ Սրբագրութիւնները ելբ ստանամ և կամ եթէ տեղեկութիւն առնեմ թէ սրբագրութիւն մը չի կայ, Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի տեղեկագիրը պիտի ներկայացնեմ Ժողովի, եթէ կ'ուզէ. բայց այնպէս կը կարծեմ թէ Ժողովը, նկատողութեան առնելով իրաց արդի կացութիւնը, պիտի չուզէ, վասն զի այդ պարագային մէջ տեղեկագիրը հրապարակ հանուած պիտի ըլլայ։»

Պ. Տիլլը.—Բայց մթին պոչերը երբեք չաբաթ առաջ Բրէթորիայի մէջ այդ տեսակ հրատարակութիւն մը չբերին։

Պ. Չէմբրլէն.—Չեմ գիտեր։ Չեմ կըրնար ըսածս նորէն կրկնել։ Սըր Ալֆրէտ Միլնէր տեղեկութիւն տուաւ մեզի թէ Պլէսֆոնթէնի տեսակցութեան վերաբերեալ ծանօթագրութիւնները յանձնած է հարաւային Աֆրիկէի Հանրապետութեան կառավարութիւնը։ Չեմ ուզեր զանոնք հրատարակելու պատասխանատուութիւնը ստանձնել, մինչեւ որ չստանամ Թրանսվալի կառավարութեան պատասխանը։ Մանաւանդ որ իրան ներկայ կացութեան մէջ, երբ ոչ-պաշտօնական բանակցութիւններ կը կատարուին, մտադիր չեմ ո և է պաշտօնագիր հրատարակելու. ուրիշ բան է եթէ ընդդիմադիրները զիս պարտաւորեցնեն։ (Նախարարութեան կուսակից երեսփոխանները կը քուէարկեն.)

Պ. Տիլլը.—Ուրեմն հարցումս ուրբ օր կը յետաձգեմ։

Պ. Չէմբրլէն.—Այնպէս թող ըլլայ։ Հիմա կ'ուզեմ քանի մը բացատրութիւններ տալ երկիրուան պատասխանիս նկատմամբ, որ կ'երեւայ թէ թիւրիմացութիւններու տեղի տուած է։ Ըսի թէ մեր բարձր դիտիչը հաղորդակցութեան մէջ է Բարեյուսոյ Գլուխին նախարարներուն հետ։ Ստով ըսել ուզեցի թէ Բարեյուսոյ Գլուխին կառավարութիւնը իր տեսութիւնները հաղորդած է մեզի, բայց ըսել չուզեցի թէ դիտողութիւններ՝ ըրած է մեզի։

Պ. Չէմբրլէնի այս բացատրութիւններէն ետքը, Պ. Սմայթ իրաւարարութեան խնդիրը մէջտեղ հանեց և հարցուց Պ. Պալֆուրի թէ ներկայ բանակցութիւնները եթէ էյպէղոյին, Անգլիոյ կառավարութիւնը, ծայրայեղ միջոցներ ձեռք առնելէ առաջ, իրաւարարութեան պիտի չդիմէ՞։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց թէ երեսփոխանը այնպիսի հարցում մը կ'ընէ որ չատ անհաւանական պարագայի մը կը վերաբերի և թէ չի կրնար պատասխան մը տալ այն քաղաքականութեան համար որուն պիտի հետեւի կառավարութիւնը այդ տեսակ պարագայի մը մէջ։

Ասոր վրայ փակուեցաւ Թրանսվալի խնդրին վերաբերեալ խորհրդարանական միջադէպերը։

—Բրէթորիայէն նոր լուրեր առնուած չեն։ Անհամբերութեամբ կը սպասուի արդիւնքին այն նոր բանակցութեան որ կատարուեցաւ մէկ կողմէ Քրիւկէր նախագահին և միւս կողմէ Օռանժի անկախ պետութեան և Բարեյուսոյ Գլուխի պատուիրակներուն միջեւ։ Այդ մասին լրա-

գիրները թէեւ հեռագիրներ կը հրատարակեն, սակայն ամէնքն ալ հակասական են և նպատակաւոր։ Մէկ կողմէ Բրէթորիայէն կը հեռագրեն Ռիթէրի թէ պլեւս պատճառ մը չի կայ կասկածելու լաւագոյնի պահպանումէն, մինչդեռ Սքաներս ալ հեռագիր մը կը հրատարակէ թէ ամէնէն կարելի լուծումը պատերազմն է։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ Պ. Քրիւկէր օգոստոս 8էն առաջ իր որոշումը պիտի չյայտնէ և ատոր համար հետաքրքրական պատճառ մը առաջ կը բերուի։ Մերուսի նախագահը կ'երեւայ թէ շատ աւելորդապաշտ է։ Երկու թուական կայ զոր ան կը սիրէ. նախ՝ փետրուար 27, վասն զի 1881ի Մաթեսպայի ճակատամարտին և 1884ի Լոնտոնի պայմանագրութեան կնքման տարեդարձն է. երկրորդ՝ օգոստոս 8, որովհետեւ այդ օրն է որ Թրանսվալ վերստին ձեռք անցուցած է իր անկախութիւնը և Թրանսվալի Խորհրդարանը վաւերացուցած է Լոնտոնի պայմանագրութիւնը։

—Թայմզ անբաւական կը գտնէ Պոէրներուն կողմէ վերջին անգամ եղած զիջողութիւնները և կը յայտայ թէ Բարեյուսոյ Գլուխին պատուիրակները կարենան համոզել Քրիւկէր նախագահը որ իր զիջողութիւններուն մէջ աւելի առաջ երթայ։ Թայմզ գիտել կու տայ նաեւ թէ արշաւումը կազմ ու պատրաստ է։

ՆԻԿԷՐԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Անգլիական լրագիրները կը քննադատեն այն պայմանագրութիւնը որ Նիկէրի ընկերութեան և Անգլիոյ կառավարութեան միջեւ կնքուած է, և որուն համաձայն Ընկերութիւնը 865,000 անգլիական ոսկի պիտի տանայ։ Լրագրական անոնցմէ հրատարակութեանց գլխաւոր պատճառը սա է թէ գաղթական նախարար Պ. Զէմպրլէն, որ պայմանագրութիւնը ստորագրած է, ինչպէս երկի ծանուցինք, Ընկերութեան բաժնետէրերէն մէկն է։ Այդ քննադատութիւններուն հետեւանքով Պ. Զէմպրլէն, հինգշաբթի օրը, Երեսփ. Ժողովին մէջ սապէս խօսեցաւ.

«Կ'ուզեմ Երեսփ. Ժողովին բացատրութիւն մը տալ որ անձնական կը վերաբերի։ Այս առտու լրագիրներուն մէջ կարդացի թէ Նիկէրի արքայական Ընկերութեան բաժնետէր մը ըլլալով, վերջերս կնքուած պայմանագրութեան մը ստորագրումը առթիւ կրկին դիրքի մը մէջ կը գտնուիմ՝ թէ՝ իբրեւ ծախող և թէ՝ իբրեւ գնող։ Կ'ուզեմ բացորոշապէս պարզել իմ կացութիւնս այդ գործին մէջ։ Երբ ափրիկեան ազգային Ընկերութիւնը հաստատուեցաւ, տասնը եօթը տարի առաջ, 1500 բաժին գրուեցաւ։ Բաժիններու իւրաքանչիւրին արժէքը անգլիական երկու ոսկի ըլլալով, 3000 ոսկի գրած եղայ ափրիկեան Ընկերութեան մէջ։ Երբ վերջերս Նիկէրի արքայական Ընկերութեան մենաշնորհը գնելու խնդիրը ներկայացաւ կառավարութեան, անմիջապէս իմց տուի նախարարապետին ու նախարարներուն թէ չահակից եմ այդ Ընկերութեան. ուստի խնդրեցի որ կատարուելիք բանակցութիւններուն չմասնակցիմ. հետեւաբար բանակցութիւնները միայն եղմտական նախարարը կատարեց։ Անցեալ օր երբ կարգադրութեան ծրագիրը ներկայացուեցաւ նախարարական յանձնաժողովին, քուէներս ոչ տուի ա. նոր, վասն զի այնպէս կը նկատէի թէ եղածը պարզ ձեւակերպութիւն մըն է և գործին հիմնական մասին չի վերաբերիր։ Նաեւ կը յիշեմ թէ վերջերս Երեսփ. Ժողովին մէջ միմանութիւն մը կատարուած միջոցին որոշուած էր որ, Ընկերութեան մը բաժնետէր եղած ըլլալու պարագան չարգիլեր երեսփոխանի մը՝ մասնակցիլ խորհրդարանական այն վիճաբանութեանց որոնց կրնայ առարկայ ըլլալ նոյն Ընկերութիւնը։ Ինչ որ է, երբ խնդրին էական մասին վրայ վիճաբանութիւն կատարուի, պիտի չմասնակցիմ. բայց եթէ քուէարկելու աղատ ըլլայի, անուշտ ձեռի ներկայացուած կարգադրութեան դէմ պիտի քուէարկէի, որովհետեւ եթէ իմ անձնական շահս միայն նը. կատողութեան առնեմ, այնպէս կը նկատեմ թէ բաժնետէրերուն համար աւելի շահաւոր պիտի ըլլայ որ Ընկերութիւնը կարենայ շարունակել իր սկսած գործառնութիւնները։»

Ժողովը լռութեամբ և առանց հաւանութեան կամ մերժման նշան մը ցոյց տալու ունկնդրեց Պ. Զէմպրլէնի բացատրութիւններուն։

ՊԼԷՃԻՔԱՑԻ ԴԷՊՔԵՐը.— Պռուսէլէն կը գրեն թէ երեսփոխան Պ. Պ. Վէսօթի և Լորանի առաջարկութիւնները հրատարակուեր են։ Առաջինը յարմար կը դատէ մէկ անուն վրայ քուէարկութեան դրութիւնը հաստատել. իսկ երրորդը՝ ժողովուրդին կարծիքը առնել ընտրական բարեկարգման ծրագրին վրայ։ Պ. Վէսօթ իր առաջարկութեան ի նպաստ իբրեւ օրինակ առաջ կը բերէ Անգլիան ու Ֆրանսան և կը կարծէ թէ մէկ անուն վրայ քուէարկութիւնը, որ երկիրը կը բաժնէ միւնոյն ատենին կարեւորութիւն ունեցող ընտրական չրջանակներու, աւելի կատարեալ գոհացում կու տայ հաւասարութեան և արդարութեան ըմբռնումներուն։ Պ. Լորան ալ կ'ըսէ թէ ամէնէն լաւագոյն միջոցն է ազգին արդի կարծիքը առնել։ Պ. Լորան կը յիշէ 1893ին տեղի ունեցած այդ տեսակ պարագայ մը և կ'ըսէ թէ համոզուած է որ ժողովուրդը բացորոշ և ճշգրիտ պատասխան մը պիտի տայ՝ ընտրական բարեկարգման խնդրին համար։

— Երեսփ. Ժողովին մէջ ընկերվարական երեսփոխանական Տէթրէ առաջարկեց որ երեսփոխանական ընտրութիւնները հոկտեմբերի վերջին կիրակին տեղի ունենան, վասն զի օտար երկիրներ աշխատելու գացող գործաւորները Պէլճիքա վերադարձած կ'ըլլան։ Այս առաջարկութիւնն ալ յղուեցաւ խորհրդարանական այն յանձնաժողովին որ կազմուած է ընտրական նոր ծրագիրը քննելու համար։

— Նախարարապետ Պ. Վան տէն Բէրպոսմի հրամանով, պատերազմանան նախարարը քննութիւն կը կատարէ Խորհրդարանին առջեւ երեսփոխան Պ. Տէթրէի և ոստիկան-զինուորի մը միջեւ պատահած դէպքի մը վրայ։ Ոստիկան-զինուորը սուրով սպառնացած էր Պ. Տէթրէի։ Հարցաքննութեան միջոցին ոստիկան-զինուորը յայտարարեց թէ ո՛չ խորհրդարանին առջեւ գտնուիլը գիտէր և ոչ ալ իր դէմը եղողին երեսփոխան մը ըլլալը և թէ այդ տեսակ արտասովոր պարագայի մը մէջ թշնամի միայն կրնար նկատել իր դէմ կեցողը։ Պ. Տէթրէ խնդրից հարցաքննիչ սպայէն որ այդ ոստիկան-զինուորին համար պատիժ մը չտնօրինէ, քանի որ առանց գիտնալու գործած է։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԴԻՊՔԵՐը.— Պէլկրատէն երկուշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ պաշտօնաթերթը արքայական հրամանագիր մը հրատարակեր է, որով Պէլկրատի և շրջականներուն համար պաշարման վիճակ հրատարակուած է և առանց դատաստանի դատապարտելու դրութիւնը պիտի գործադրուի։ Պէլկրատի մէջ այս վերջին տրամադրութիւնը՝ իբրեւ մեղադրեալ ձերբակալուած անձերու համար ալ պիտի գործադրուի։ Այս որոշումը տրուեր է՝ հարցաքննութեան պահուն ձեռք անցուած կարգ մը յայտնութիւններու հետեւանքով։ Քանի մը հոգիներ ձերբակալուեցան, հանրային բարեկարգութեան հսկելու պէտքին համար։ Արմատականներու գլխաւորներէն Միքսա կեանքէն զրկուեցաւ ազգ քահանայ նոյն օրը հրդեհողութեամբ։ Ուշիքայէն Պէլկրատ տարուեր և ոստիկանութեան յանձնուեր է։ Օճեէ լրագիրը դադրած է և անոր խմբագիրներէն երկուքը ձերբակալուած են։

—Սոֆիայի սերպիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Իվան Բալովիչ Բեգերպոլրի դեսպան պիտի կարգուի փոխանակ Սավա Կրուիչ զօրավարին որ Սերպիոյ բանակին ընդհանուր հրամանատարին կողմէ զինուորականութենէ վտարուած և ատիճանազուրկ եղած է։ Զօրավար Կրուիչ հրաման ստացեր է դեսպանատան գործերը յանձնել առաջին պատուիրակին և անմիջապէս Պէլկրատ դառնալ։

ՊՈՒԼԿՈՎՈՅԻ իշխանը առջի օրը փափկեր է Սոպրանիէին պատասխանը նոտաչրջանը։ Ն. Բարձրութիւնը գահճառով մը շնորհակալութիւն յայտներ է երեսփոխաններուն գործունէութեանը համար, ըսելով որ եղմտական պայմանագրութիւններու քուէարկութիւնը պիտի նպաստէ իշխանապետութեան վարկը բարձրացնելու։ Իշխանը շնորհակալութիւն յայտներ է նաեւ այն քուէին համար որով կառավարութիւնը կ'արտօնուի նպաստներ ընել երաշտութենէ վնասուած դաւառներու ժողովրդին։ Ֆէրտինանտ իշխանը յոյս յայտներ է թէ Սոպրանիէի յառաջիկայ նստաշրջանին երեսփոխանները իրենց ուշադրութիւնը պիտի նուիրեն վարչութեան բոլոր մասերուն մէջ եղմտական ու տընտեսական անհրաժեշտ բարենորոգումներ ներմուծելու։ Իշխանին ճառը ծափահարութիւններով ընդունուեր է։ Ընդդիմադիր երեսփոխանները ներկայ չեն գտնուեր Սոպրանիէի փակման նիստին։

ՖԻԼԻՊՊՍ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Նիսէն կը հեռագրեն թէ շաբաթ օրը Ֆիլիպսոյի երեք թնդանօթաձիգ զինուոր, որոնք առանց գիտնալու իտալական սահմանագլուխը անցած էին, Սէն-Մարթէնի մոտ ձերբակալուեր են իտալական իշխանութեանց կողմէ, բայց քիչ ետքը արձակուեր են, վասն զի կատարուած հարցաքննութիւնով հաստատուեր է թէ դէշ միտքով անցած չէին սահմանագլուխը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Շարլոթ մարտանաւը ուր կը գտնուին նաւային վարժարանի չրջանաւարներ, մօտերս Բեգերպոլրի երթալով երկու օրի չափ պիտի մնայ։

Պ. ՌԷՍՄԱՆԻ ՑՈՒՌԱՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Բարիզէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Պ. Ռէսմանի յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեր է ամբողջ դեսպանական մարմինը։ Սգակիր էր Բարիզի իտալական դեսպան Թորնիէլի կոմսը։ Պ. Ռէսման վարած էր Բարիզի ուկ. Պոլսոյ իտալական դեսպանութիւնները և ուրիշ կարեւոր պաշտօններ։ Իտալական կառավարութիւնը անմիջապէս վերցնել տուեր է Պ. Ռէսմանի բնակարանին մէջ գտնուած թուղթերը։ Այս տնօրինութիւնը լրագրական բուռն վէճերու տեղի կու տայ։ Մաքեն կ'ըսէ թէ Իտալիա կատարելապէս օրինաւորութեամբ գործած է։

ՌԻԶՈՒՈՒԹԻ ԿԱՌԻՊԱԼՏԻ.— Բարիզի լրագիրները լուր մը հրատարակած են թէ Ամերիկայէն առնուած հեռագիրներու նայելով՝ Ռիչիոթի կարիպալտի զօրապարը, որ մօտերս Նիւ Եորք պիտի հասնի, մտադիր է եղեր կարեւոր գումար ձեռք անցընել՝ Իտալիոյ մէջ քաղաքական մեծ շարժումի մը համար։ Զօրավարը այդ տեսակ գաղտփար մը յայտներ է Նիւ Եորք Հերալտի թղթակցին։

ՍԱՏԱՆԱՅԻ ԿՂԶԻՆ.— Պ. Լաքուբա Սատանայի կղզին բանտերուն հրամանատար կարգուեցաւ փոխանակ Պ. Տանիէլի որ ուրիշ պաշտօնի կոչուած է։

ՏՐԻՑԹԻՒՍԻ ՎԵՐԱԴԱՏՈՒՄԸ.—Կ'ըսուի թէ Տրէյֆիւսի վերադատումին առթիւ նոր քննութիւն մը և երկրորդ անգամ հարցաքննութիւն մը պիտի չկատարուին։ Կառավարութեան գոմիսէր Քաուիէռ հազարապետը իր տեղեկագիրը միայն պիտի ներկայացնէ զինուորական ատեանին։

—Վերադատումը օգոստոսէն առաջ տեղի պիտի չկրնայ ունենալ, որովհետեւ կառավարութեան գոմիսէրը ամիս մը պայմանաժամ ուզած է՝ դատին թուղթերը քննելու համար. միւս կողմէ պաշտպան փաստաբաններն ալ ժամանակի պէտք ունին պատրաստուելու համար։ Զինուորական ատեանը Լիսէի սրահին մէջ պիտի գումարուի, վասն զի նախապէս որոշուած տեղը շատ տաք է և կարելի չէ հոն աշխատիլ։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐը.— Վիէննայի ընկերվարականներուն երէկուան համար կազմակերպած միթինկները արգիլուեր են ոստիկանութեան միջոցաւ։ Անցեալ չարթու ընկերվարականներու կողմէ Վիէննայի մէջ եղած ցոյցերուն առթիւ Նայէ Ֆրայի Բրեսէ խստիւ կը քննադատէ քաղաքապետ Պ. Լուէկլերը, զոր պատասխանատու կը բռնէ Վիէննայի կացութեանը համար։ Տոքթ. Ատլէրի և ուրիշ ընկերվարականներու ձերբակալութիւնը դժգոհութիւն պատճառած է այդ կուսակցութեանց մէջ։ Ձերբակալուածներէն քանիներէ հոգի դատաստանի ենթարկուեր, տասը արձակուեր և տասնվեցին ալ ատիկանութեան դատարանին կողմէ պատժուեր են։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴը.—Երրորդ յանձնաժողովը սա յաւելուածական տրամադրութիւնները ընդունեց իրաւագիտական ատեանին պայմանագրութեան ծրագրին համար.

Ա. Իրաւաբարական միայն ատեանին անդամները իրենց պաշտօնին կիրառմանը մէջ դիւանագիտական առանձնորհութիւններու և անձեռնաբարեխիղճութեան իրաւունքները պիտի վայելեն։ Բ. Կեդրոնական դիւանը արտօնուած է պայմանագրութիւնը ստորագրող տէրութեանց տրամադրութեանը տակ դնել իր տեղերը և կազմակերպութիւնը։ Դ. Ստորագրող տէրութիւնները յանձն կ'առնեն դիւանին հաղորդել իրենց միջեւ կնքուած բոլոր պայմանագրութեանց պատէճները՝ իրաւաբար ատեանին վերաբերմամբ. նաեւ իրաւաբարական ուրիշ ատեաններու կողմէ արձակուած վճիռները։ Ստորագրող տէրութիւնները յանձն կ'առնեն նաեւ նոյն դիւանին հաղորդել՝ միայն ատեանին կողմէ արձակուած վճիռներուն գործադրութեանը վերաբերեալ օրէնքները, հրամանագիրները և ուրիշ պաշտօնագրութիւններ։ Յանձնաժողովին յառաջիկայ նիստը յուլիս 17ին (Ն. Տ) պիտի կատարուի, որովհետեւ հեղինէն պատուիրակ Պ. Տէլեանիս յայտարարեր է թէ իր պաշտօնակիցները ութ օր պայմանաժամը անբաւական նկատած են՝ պաշտօնագիրները իրենց տէրութեանց հաղորդելով հրահանգ ստանալու համար։

Վիլհէլմ կայսրը օգոստոս 24ին կամ 30ին Լոնդոն պիտի երթայ։ Այդ առթիւ Թիոնվիլ պիտի հանդիպի քաղաքին շուրջը նոր շինուած ամրոցները աչքէ անցընելու համար։ Կայսրը հոն ներկայ պիտի գտնուի պաշարման ռազմախորհրդոյն։ Վիլհէլմ Բ. սեպտեմբերին Սթրազպուրկ պիտի երթայ և անկէ Ֆարլսրուհէ։ Քանի մը օր վերջը աչքէ պիտի անցընէ Պատէնի զօրաբանակը։

ՏԱՆԻԷԼՈ ԻԵՅԱՆԻՆ հարնիքը յետաձգուած ըլլալու լուրերը կը հերքուին։ Իշխանին առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։ Հարսնիքը յուլիս 15|27ին պիտի կատարուի։

ՐԻԲԻՆԻ մէջ վերջերս հաստատուած ռուսական վարժարանը մեծ յաջողութիւն պիտի ունենայ։ Հիմակուընէ երկու հարիւր հոգի ներկայացած են ընդունուելու համար։ Քառասուն ուսանող պիտի ընտրուին ռուսերէն սորվելու համար։ Ասոնք իրրեւ թարգման պիտի գործածուին Մանչուրիոյ մէջ։

— Զինու կառավարութիւնը մեծ հոդ կը տանի երկրին հասոյթները աւելցնելու խնդրին։ Լի Հունկ Զանկ, մայր կայսրուհին հրամանաւ, տեղեկագիր մը կը պատրաստէ երկրին առեւտրական ընդհանուր վիճակը և մասնաւորաբար թէյի ու մետաքսի վաճառականութիւնը բարւոքելու միջոցներուն վրայ։

ԴԱՍԱՊԱՐՏԵԱԼԻ ՄԸ ՆԱՄԱԿ.—Անգլիացի մը, Բորնէլիոս Բէյքէր, իր հոմանուհին խեղդամահ ընելէ ետքը կտոր կտոր ըրած ըլլալուն համար մահուան դատապարտուած էր Նորթամբրէնի երդուեալներուն կողմէ։ Մահուան պատժին գործադրութեան օրը, անգլիական սովորութեան համաձայն, առաջուընէ իմաց տրուած էր դատապարտեալին։ Վերջին պահուն Բէյքէր սա նամակը ղրկեր է իր ծնողքին.

«Սիրելի հայրիկ, սիրելի մայրիկ,

«Կը խոստովանիմ թէ դժուարաւ կը հաւատամ որ զիս պիտի կախեն։ Ատիկա անհաւատալի կը թուի ինծի։ Կը յուսամ թէ Աստուած պիտի հաճի մոռնալ յանցանքս, թէ հանդիստ պիտի մեռնիմ և թէ երկինքը, երանելիներու աշխարհին մէջ տեղ մը պիտի ունենամ։ Ընէք քոյրերուս որ չվշտացնին և զիս չատեն այն նեղութիւններուն համար զորս իրենց պատճառեցի իմ յանցանքներովս։ Գալով ինծի, անկեղծօրէն կը ներեմ ընկերութեան և ամէն անոնց որ չարիք հասուցին ինծի։ Սիրելի հայրիկ, յիշեցուցէք զիս բոլոր ընկերներուս և հաճեցէք հաւատալ թէ ձեր անձկաւէտ որդին եմ։»

ՁԱՐԵՒԻՉԻՆ ՄԱՀԸ

Բեգերպոլրկին երկուշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ, պաշտօնական զեկոյցի մը համաձայն, Ռուսիոյ կայսեր եղբայրը՝ Երկրկ Ալէքսանդրովիչ գահաժառանգ մեծ դուքսը Ապպաս-Թուման մէջ (Կոկաս) մեռեր է սատիկ ապրիւներթութեան մը հետեւանքով։

Երկրկ Ալէքսանդրովիչ մեծ դուքսը, որ 1871 ապրիլ 27ին ծնած էր Զարքոյ-Սէլօ պալատին մէջ, Ալէքսանդր Գ. կայսեր երկրորդ որդին էր։ Մեծ դուքսը որ հաղուագիւտ իմացականութեամբ մը օժտուած էր, նախնական կրթութիւնը ըստացաւ իր հօր հսկողութեանը տակ, վասն զի Ալէքսանդր Գ. կայսրը իրեն վերապահացած էր զաւակներուն վերին հսկողութիւնը։ Մեծ դուքսը նաւատորմին սահմանուած ըլլալով, տասերկու տարեկանէն սկսաւ հետեւիլ նաւային ուսմանց, ուր նշանաւոր յաջողութիւններ ցոյց տուաւ։ Երբ իր ուսումը աւարտեց, նաւային հարիւրապետ կարգուեցաւ։ Մեծ դուքսը նաեւ հետեւեալ տիտղոսները ունէր.— Թիւնապահ, անձնապահ զօրանոցին հեծեալ թնդանօթաձիգներուն, Աթաման Խազախներու, Ուրալի խազախներու և Իրքուցքի 93րդ զօրագունդին պետ, տեղական աւստրիական «Ալէքսանդր Բ. Կայսեր Ռուսիոյ» նիզակաւորներու գունդին և բրուսիական Ուլաններու «Ալէքսանդր Գ. Կայսր Ռուսիոյ» զօրագունդին։ Դժբաղդաբար մեծ դուքսը չկրցաւ իր տաղանդներուն գործնական ապացոյցը տալ, որովհետեւ հազիւ թէ քսան տարեկան եղած էր, իր վատառողջութեան պատճառով պարտաւորուեցաւ եւրոպական Ռուսիայէն աւելի մեղմ կլիմաներու տակ ապրիլ՝ Ֆրանսա, Եգիպտոս, Եւայլն։ Երկրկ մեծ դուքսը յետոյ ընակեցաւ Պոռժոմի և Ապպաս Թումանի լեռնոտ վայրերը, դարման մը գտնելու համար այն անբուժելի հիւանդութեան դէմ ուրկէ կը տառապէր։ 1894 հոկտեմբեր 20ին երբ իր հայրը՝ Ալէքսանդր Գ կայսրը մեռաւ և Նիքոլա Բ. Ռուսիոյ կայսրութեան գահուն վրայ բազմեցաւ, Երկրկ մեծ դուքսը պաշտօնապէս գահաժառանգ հռչակուեցաւ Ռուսիոյ գահուն, բայց վերջերը Զարին մէկ ուզեցաւ իր կրտսեր եղբօր՝ Միխայիլ մեծ դուքսին տուած էր գահաժառանգի իրաւունքը։ Նոր Զարեւիչը որ հիմա Նիքոլա Բ. Կայսեր միակ եղբայրն է, ծնած է 1878 դեկտեմբեր 4ին, որով 21 տարեկան է։

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով Երկրկ մեծ դուքսին մահը, անմիջապէս ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Ռուսիոյ կայսեր։ Նաեւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշա երէկ Պէօյիւքտէրէ եւ. թալով, յանուն Վեհ. Սուլթանին ցաւակցութիւն յայտնեց Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի։

—Ռուսիոյ դեսպանատունները թէ՛ Բերայի և թէ Պէօյիւքտէրէի մէջ, դեսպանատան պահականաւը և ռուսական բոլոր չոգենաւերը իրենց դրօշները կէս պարզած են սուգի համար։

—Դեսպան Պ. Զինովիէվ երէկ ընդունեց Կ. Պոլսոյ դեսպանական մարմինին ցաւակցութիւնները։

—Այսօր Պէօյիւքտէրէի դեսպանատան մատրան մէջ հոգեհանդիսան պաշտօն կատարուեցաւ Զարեւիչին համար։

—Այսօրուան Թուրքերէն Սեւվեք հրատարակած է Երկրկ մեծ դուքսին կենդանագիրը՝ նաւային սպայի համազգեստով։

ՕՏԱՐԻ ՀՈՒՐՔԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Հաշուակալութեանց ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ օգնականը՝ Ճէմալ պէյ։

—Իւլպի Բ. ատիճան տրուեցաւ Իզմիրի թաղապետութեան նախագահի օգնական Ալտիւրրահման էֆ.ի։ Միւթէմտիզի ատիճան՝ Խտրէի առողջապահական քննիչ Արիսթիտի էֆ.ի։ Սալիսի ատիճան՝ Սոմայի գայմագամ Դալիպ պէյի, Պէրկամայի գայմագամ Ճալիտ պէյի և Բրէվէզայի կառավարչի օգնական Յակոբ Սապիճ էֆ.ի։

—Սուրիոյ նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Տրապիզոնի վերաքննիչ ատեանի ընդհանուր դատախազ Եսմէր Լուֆթի պէյ։ Տրապիզոնի վերաքննիչ ատեանի ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Սրվազի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Թէվֆիգ էֆ.։ Սրվազի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Վանայ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Ահմէտ Համտի էֆ.։ Վանայ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Երզրումի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պաժական ճիւղին նախագահ Ատտիւլֆէթթահ էֆ. որուն յաջորդեց Սամսունի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ահմէտ Աքիֆ էֆ.։ Ասոր ալ յաջորդեց Վանայ նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանի պաժական ճիւղին նախկին նախագահ Օսման Նաշիտ էֆ.։

—Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. զօրաբաժնին շինութեանց վարչութեան տեսուչ Սալիհ փաշայի։ Բ. կարգի Օսմանիէ՝ Նիզակաւոր հեծելազօրքերու առաջին գունդին փրլիվա Նուրի փաշայի։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ նոյն գունդին մարդիչ Պրոքտորով փաշայի։ Բ. կարգի Օսմանիէ՝ Սուրիոյ նահանգին տէֆթէրտար Լէմի Ալի էֆ.ի։

—Բ. կարգի Շէֆիգաթ՝ առողջապահական ընդհանուր քննիչ Բոչոնի էֆ.ի աղջկանը։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԵՐը.— Մոնիթէոն հետեւեալը հրատարակած է Բուսմլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերուն նկատմամբ։

«Ասկէ առաջ ըսուեցաւ թէ Բարիզի, Պէրլինի և Վիէննայի մէջ սէնտիքաներ կազմուած են Բուսմլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերուն վրայ գործառնութիւններ կատարելու, զանոնք ամբողջովին ձեռք անցնելու, անոնց գինը մինչև տասը ոսկի բարձրացնելու, որ հիմակուան տմոթիսքսմանին արժէքն է, և այդպէս պարտաւորեցնելու Հանրային Պարտքի վարչութիւնը որ իր տարեկան գնումներուն համար նոյն սէնտիքային դիմէ։ Այդ դրամատէրները կը յուսային ապագային ամբողջութեամբ ստանալ երկամեայ վիճակահանութեանց պարգեւները։ Արդարեւ սէնտիքա մը կայ, երկաթուղիի պարտաթուղթերուն գինը բարձրացնելու նպատակով, բայց չենք կարծեր որ անոր իսկական նպատակը ըլլայ ձեռք անցընել չրջարերութեան մէջ գտնուած երկաթուղիի բոլոր պարտաթուղթերը, որովհետեւ սէնտիքան որպէս զի կարենայ պարտաւորել Հանրային Պարտքի վարչութիւնը տասը ոսկիի (230 ֆր.) գնելու, պէտք է որ չրջարերութեան մէջ գտնուած բոլոր պարտաթուղթերը՝ 1,650,000 հատ, իր տրամադրութեանը տակ ունենայ։ Այս պարագան թէեւ կարելի է զօրաւոր սէնտիքայի մը համար, վասն զի դրամի խնդիր մըն է միայն, բայց դժուարագոյնը հանրային համեմատական պիտի չըլլայ ծախսուած դրամին։ Գալով վիճակահանութեանց պարգեւները ամբողջութեամբ ստանալու խնդրին, ատիկա պարզապէս ցնորք մըն է։ Հազիւ կարելի է հարիւրին 75 կամ 80 վճարել, բայց այդ պարագային պարտաթուղթերուն գնումը պէտք է ջնջել։ Պահ մը ընդունելով որ սէնտիքան եղմտական հրապարակներուն տէրը ըլլայ և բոլոր պարտաթուղթերը կարենայ իր տրամադրութեանը տակ ունենալ և ընդունելով որ պարտաթուղթերուն իւրաքանչիւրը միջին հաշուով վեց ոսկիի (138 ֆր.) գնէ, տասը միլիոն ոսկիի (230 միլիոն ֆր.) դրամագլուխ մը ըսել է։ Ընդունելով նաեւ որ ամէն վիճակահանութեան սէնտիքային ձեռքը գտնուած պարտաթուղթերը շահին մեծ ու փոքր բոլոր պարգեւները, տասը միլիոն ոսկիի դրամագլուխի մը չահը պիտի ըլլայ 110 հազար ոսկի (2,530,000 ֆր.), այսինքն հարիւրին մէկէն քիչ մը աւելի։ Որովհետեւ չրջարերութեան մէջ գտնուած 1,650,000 պարտաթուղթերէն զատ 240,000 ալ կան որոնք վիճակահանութեան կը մասնակցին, այս վերջիններուն բաղդն ալ հաշուի առնելու է, որով սէնտիքային ընելիք չահը 96,000 ոսկի պիտի ըլլայ, այսինքն հարիւրին 0.96։ Հիմակուան գիներով և տրամադրելի տարեկան գումարով Հանրային Պարտքի վարչութիւնը տարին հազիւ 10,000 պարտաթուղթ կրնայ գնել։ Հանր. Պարտքի վարչութիւնը եթէ նեղը դրուի և պարտաւորուի իւրաքանչիւրին տասը ոսկի վճարել, ան ատեն 5-6000էն աւելի պիտի չկրնայ գնել։ Սէնտիքան այդ գնումներէն՝ 20-24,000 ոսկի՝ տարեկան հարիւրին 0.22 չահ մը պիտի ունենայ և չենք կարծեր որ սէնտիքային անդամները գոհ ըլլան այդչափ քիչ չահով մը որ առ առաւելն հարիւրին 1 ½ պիտի ըլլայ տասը միլիոն ոսկի դրամագլուխի մը համար։ Ուստի սէնտիքային նպատակը բոլորովին ուրիշ բան մը ըլլալու է։ Վիէննայի, Բարիզի և Պէրլինի մէջ մեծ քանակութեամբ Բուսմլիի երկաթուղիի պարտաթուղթեր ունեցողներ կան որոնք, 1895ին, բազմաթիւ գնումներ կատարեցին գինը մինչեւ 160 ֆր.ի բարձրացնելով։ Մինչ կարելի չէ՞ որ արդի գնումները և սէնտիքային նպատակին համար հրապարակ հանուած զրոյցները սակարանի դարձուածքներ եղած ըլլան՝ գիները բարձրացնելու և 1895ին գնուած պարտաթուղթերը առանց վնասի ձեռքէ հանելու համար։»

ԲՈՒՐԻՋԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍը.— Տիւրկերական արուեստահանդէսին օսմ. ճիւղին ընդհանուր յանձնաժողովը անցեալ չորեքշաբթի ստացաւ իրեն յատկացուած գետինը՝ Օռտի քարափին վրայ, Լնվալիտներու կամուրջին մօտ։ Այդ ստացումը առիթ տուաւ փոքր արարողութեան մը նման անոր որ կատարուեցաւ Մ. Նահանգաց և Ռուսիոյ յատուկ գեստիներուն յանձնելուն առթիւ։ Հրաւիրեալները ընդունուեցան օսմ. ճիւղին ընդհանուր քարտուղար Պ. Շէնէլի և արուեստագիտական ճիւղին պատուիրակ Պ. Ֆիւլայի կողմէ։ Ներկայ էին օսմ. դեսպան և արուեստահանդէսին կայս. գոմիսէր Միւնիր պէյ, օսմ. ճիւղին քարտուղար Պ. Պ. Մարկոսեան ու Ապոէն-Գուասոս, Բարիզի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Նապի պէյ, և օսմ. դեսպանատան ու հիւպատոսարանի քարտուղարներն ու պաշտօնեաները։ Սարսղութիւնը շատ պարզ, սա էր թէ 1900ի արուեստահանդէսին Նապմի էֆ. Բիլքառի անունով, օտար ճիւղերու ճարտարապետ Պ. Պ. Առակօ և Մասոն-Տէթուռպէ յանձնեցին գետինը։ Նոյն միջոցին պարզուեցաւ օսմ. դրօշը և Մուսթաֆա էֆ. բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Ցետոյ սեղան մը տրուեցաւ վրանի մը տակ։

ՄԷՎԼՈՒԹ.— Դատական նախարարութիւնը ծանոյց ոստիկանութեան՝ պատրաստել ցուցակը այն բանտարկեալներուն որոնք իրենց պատժին երկու երրորդ մասը աւարտած են։ Ասոնք Մէվլուտի առնին առթիւ ազատ պիտի արձակուին։ Պատրաստուած ցուցակը պիտի մատուցուի Վեհ. Սուլթանին։

ԿՈՅԼ. ՇՆՈՒՐՀ.— Կայս. Իրատէի կամաձայն, երէկ դրամական պարգեւներ բաշխուեցան զինուորական նուագախումբերու այն խումբերուն որոնք թագաւորական հանդէսներուն նուագած էին։ Թէ պարները և թէ զինուորները դրամական պարգեւները ստանալով բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպան Քոսքաֆ փաշա Անթորլօ անցեալները Վիքթորիա թագուհիին կողմէ Ուինտսորի պալատի մէջ տրուած թէյի սեղանի մը ներկայ գտնուեր է՝ միւս դեսպաններուն հետ։ Ասոնք ներկայ էին Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի։

—Ռուսիոյ դեսպանատունները թէ՛ Բերայի և թէ Պէօյիւքտէրէի մէջ, դեսպանատան պահականաւը և ռուսական բոլոր չոգենաւերը իրենց դրօշները կէս պարզած են սուգի համար։

—Դեսպան Պ. Զինովիէվ երէկ ընդունեց Կ. Պոլսոյ դեսպանական մարմինին ցաւակցութիւնները։

—Այսօր Պէօյիւքտէրէի դեսպանատան մատրան մէջ հոգեհանդիսան պաշտօն կատարուեցաւ Զարեւիչին համար։

—Այսօրուան Թուրքերէն Սեւվեք հրատարակած է Երկրկ մեծ դուքսին կենդանագիրը՝ նաւային սպայի համազգեստով։

ՄԻՆՈՒՐԻՆ ՀՈՒՐՔԵՐ

ՄԱՍՍՈՒՐԻՆ.—Սեւվեք խօսելով պատերազմի առաջարկութեան վրայ թէ Մասսուրի վարչութիւնը ծովային նախարարութենէն անջատուի, կը քննադատէ այդ առաջարկութիւնը, ըսելով որ Մասսուրի նախարարութիւնը միայն ծովային նախարարութենէն՝ ծովային ն

16,435 զրուշ՝ իբրեւ տուգանք վճարման ինչպես նաեւ դրամական ծախքերու հաշուման։

ՈՒՐԲԱՏԻ Թաղապետական երկրաչափ անուանուեցաւ Մէրսինի երկրաչափ Խրիմիի էֆ. որ ինը հարիւր զրուշ ամսական պիտի ստանայ։

ՍՈՒԷՏ.— Արնավուտքէօյի Այինուվիլ Թաղին մէջ երկկ առտու գիւղին քէհեանին տունը բռնկեցաւ, բայց չուտով մարեցին։ Կրակը յառաջ եկած էր քոնիզմային առջեւը գտնուած վարագոյրին բռնկելէն։

ՅԻՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան նոր պահանջաւորը՝ Մուէք ուրբաթ օրը Պոլսոյ նահանգիստը կը սպասուի։

ՄՈՎԱՑԻՆ նախարարութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, հեռագրեց Ճէնովա որ Իզմիր շոգենաւը յածաւորակի վերածուի։

ՄԱՐՍԱՍԱՆՑ քննութիւնները աւելի դարեկարգ վիճակի մը վերածելու համար կազմուած յանձնաժողովը իր աշխատութիւնը աւարտեց և տեղեկագիրը մատոյց կայս. պալատ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Յիրանական կառավարութիւնը Օֆիսիէ տ'Աքատէմիի ջեղարմը տուաւ Հէրէքէի կայս. գրագրատանին նկարիչ Թուլմ.ս էֆ ի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց անոր գործածութիւնը։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երէկ տասը-հինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Էօմէր անուն մարդ մը որ անցեալ տարի Ափէֆ անուն կին մը սպանած էր։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Յունիս 21էն 28, Պոլսոյ ու շրջականերուն մէջ պատահած մահերուն թիւն է 224, որոնց 2ը՝ վերծմէլէն, 1ը՝ ծաղկախտէ, 15ը՝ թիֆոյէ, 10 չէջղական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսները զանազան պատճառներէ։

ՍԻՆՈՊԻ մօտերը, անցեալ օր, փոքրիկ պահուն, նաւակ մը ընկղմելով տասնըհինգ հոգի խեղդուեր են, որոնց տասերեքը իսլամ և երկուքը՝ յոյն։

ԹՐԱՊԻԶԻԻ ԱՐԿԱԾ.— Երէկ ժամ 5ին, Շէյխանէ պահականոցին առջև Հանրի անուն տասը տարեկան տղայ մը թրքամուէյի կանքի մը տակ մնաց և աջ ոտունքը կտրուեցաւ։ Տղան հիւանդանոց տարուեցաւ և կառապանը՝ Ալի ձերբակալուեցաւ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԻ

Ա Զ Դ

Մաքսային հասոյթներով երաշխաւորուած օսմ. փոխառութեան 5 առ 100 տոկոսաբեր պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յուլիս 1/13 էն սկսեալ, թիւ 26 կտրոնին,—որուն պայմանաժամը կը լրանայ այդ օրը,—վճարման գործողութիւնները պիտի կատարուին Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիւհեներուն մէջ։ Կտրոններուն և արժէքաթուղթերուն փոխարէն, որոնց հետ պէտք է ներկայացուին նաև թուաւոր պօրտուօները, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի որ 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ Սնտուկին, վճարուելու համար։

* * *

1896ի 5առ 100 օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի որ յառաջիկայ յուլիս 1/13էն սկսեալ, թիւ 6 կտրոնին—որուն պայմանաժամը կը լրանայ այդ օրը,—ինչպէս նաև նոյն փոխառութեան այն պարտաթուղթերուն որոնք ամօրքի եղած են յուլիս 10/22ի վիճակահանութենէն, վճարման գործողութիւնները պիտի կատարուին Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիւհեներուն մէջ։ Կտրոններուն և արժէքաթուղթերուն փոխարէն, որոնց հետ պէտք է ներկայացուին նաև թուաւոր պօրտուօները, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի որ 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ Սնտուկին, վճարուելու համար։ 2—4

Կ. Պոլիս, 10 յուլիս (Ն. Տ.) 1899

Ա Զ Դ

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. հանրային պարտքի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ, 1314 փետրվ. 22ի կայս. Իրատէին համաձայն՝ «յաւելուածական կոչուած թղթադրոյները (որոնք 1305ին չրջաբերութեան ելած էին) և որոնց վրայ գրուած է թէ ի՛նչ բանի յատկացուած են, այլ եւս մէկ ամիս միայն պիտի կրնան գործածուիլ ներկայ Ազգին թուականէն սկսեալ, նոր թղթադրոյներ-ուն կեան որոնց հրապարակ հանուիլը ծանուցուած էր մայրաքաղաքիս լրագիրներուն մէջ 1898 յուլիս 15/27ին։ Հետեւաբար, այն բոլոր գրութիւնները որոնք վերոյիշեալ պայմանաժամէն ետքը կընքուած ըլլան 1305ի «յաւելուածական» թղթադրոյնիներովը՝ օրէնքի հակառակ պիտի նկատուին, և այդ արաքին հեղինակները կանոնական պատիժի պիտի ենթարկուին։ Նոյն կայս. Իրատէին տրամադրութեան համաձայն, այդ թղթադրոյններէն ունեցողները կամ վաճառողները որոնք մինչեւ այն ատեն գործածած չըլլան ղայնս, պիտի կրնան ներկայացնել Դրօվի յատուկ վարչութեան, Ղալաթիա, Պալաբէանկ, ուր այդ թղթադրոյները պիտի փոխանակուին նորերու հետ, մինչեւ երեք ամիս, այս օրէ սկսեալ։ Փոխանակուած նոր թղթադրոյնները՝ ետ առնուած հիներուն հաւաքական արժէքին պիտի համապատասխանեն։

23—30 Տնօրէնութիւն

31 Մայիս (Հ. Տ.) 1899

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ ժամ 3ին, Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տատեան Բարձր. Յարութիւն վ. Հայի։ Ներկայ ժողովականներն էին, Կրօնական ժողովէն՝ երկու ատենապետները, Տ Գրիգորիս Յովհաննէսեան և Տ. Վահրամ Մանկունի Սրբազանները, Պատրիարքարան Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. Ճէվահիրճեան, Տ. Յովսէփ եպիսկ. Այվազեան, Տ. Կարապետ Ա. քահանայ Սանտալեան և Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Շահպազեան։ Քաղաքական ժողովէն՝ Վսեմ. Ստեփան փաշա Ասլանեան, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Էլիաս էֆ. Զայեան, Գրիգոր էֆ. Խտրեան, Միհրան էֆ. Սեթեան և Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։

* * *

Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ Խառն ժողովի այսօրուան Օրակարգի խընդիրը յետաձգուեր է։

Նիստը փակուեցաւ ժամ 5ին և Ս. Պատրիարքը Ղալաթիոյ Խորհրդարանէն ուղղակի Բերա, իր բնակարանը գնաց։

—Կրօնական ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպս. Յովհաննէսեանի։— 1. Ս. Պատրիարք Հայրը հրամայած էր Վառնայի Գէորգ քահանային՝ Պոլիս գալ և իր կատարած կրկնամուսնութեան խնդրին վրայ բացատրութիւն տալ։ Եւ որովհետեւ Վառնայի Թաղ. Խորհրդէն գիր մը և ժողովրդեան կողմէ հանրագրութիւն մը եկած էին, ժողովը նոյն գիրերը կարդալով, որոշեց որ Ս. Պատրիարքին ըրած տնօրինութեան համաձայն՝ Գէորգ քահանան անպատճառ դայ Պոլիս, տալու համար այն բացատրութիւնները որոնցմով կը կարծէ թէ ինքզինքը պիտի կարենայ արդարացնել։—2 Պէյէնի Թաղ. Խորհուրդը շընորհակալութիւն յայտնած էր Ս. Պատրիարք Հօր այն տնօրինութեան համար, որով արտօնած է Այնթապցի Արսէն քահանան շարունակելու իր հոգեւոր հովուութեան պաշտօնը Պէյէնի և չրջակայ եկեղեցիներուն մէջ։—3. Իզմիրի Թեմերէն Բարթաշի ազգայիններէն խել մը ժողովուրդ վերստին կը բողոքէր Մամկոնեան Աբրահամ քահանայի անձին և պաշտօնավարութեանը դէմ, և կը խնդրէր Պատրիարքարանէն որ ժամ առաջ հարկ եղածը տնօրինուի յիշեալ քահանայի մասին։ Ժողովը արդէն տեղեկացած ըլլալով որ Իզմիրի Առաջնորդը նոյն ամբաստանուած քահանային նկատմամբ քննութիւն կատարած և պէտք եղածը տնօրինած է, հարկ չդատեց այլեւս խընդիրը Նկատողութեան առնել և որոշում տալ։—4. Կեսարիոյ Առաջնորդ Տ. Տրդատ Եպիսկ. Պալեան գրութեամբ մը արտօնութիւն խնդրած էր որ Կեսարիոյ Ս. Կարապետ վանուց գիւերթիկ վարժարանի աշակերտներէն Ֆէնէսէցի տիրացու Մամաս Զարդարեանը ձեռնադրէ կուսակրօն քահանայ, և Պօղոսեան Յակոբի և Եղուսլեան Կիրակոսի սարկաւագութեան աստիճան տայ, իբրեւ միաբան Ս. Կարապետի վանուց։ Ժողովը արտօնեց կատարել այդ ձեռնադրութիւնները։—Մէկ քանի ամուսնական խնդիրներ ալ ներկայացուած էին։ Ժողովը յանձնեց զանոնք Դատաստանական Խորհուրդին ի քննութիւն և ի տեղեկագրութիւն։

—Քաղաքական ժողովին կողմէ կարդուած ելմտական պատուիրակները, Ստեփան փաշա Ասլանեան և Միհրան էֆ. Սէֆեան՝ Պատրիարքական հրաւէրով ներկայ գտնուեցան երէկ Պատրիարքարան, ուր հրաւիրուած էր նաեւ Ելմտական նորակազմ Հոգաբարձութիւնը իր առաջին նիստը ընելու յիշեալ պատուիրակներուն հետ և իր պաշտօնին ձեռնարկելու։ Հոգաբարձութեան կողմէ ներկայ էր միայն Մարտիկ էֆ. Էնքսէրճեան։ Ի բացակայութեան Ս. Պատրիարք Հօր, այս գումարման նախագահեց Փոխանորդ Սրբազանը։

Որոշուելէ յետոյ որ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ վերտին հրաւէր ուղղուի բացակայ երկու անդամներուն (Յակոբ էֆ. Գորեան և Ղազարոս էֆ. Միքայէլեան) ստանձնելու համար իրենց պաշտօնը, Ստեփան փաշա Հոգաբարձութեան հաղորդեց անոր պաշտօնին նկատմամբ ուղղուած Պատրիարքական պաշտօնագիրը, և ներկայ ու յառաջիկայ տարիներու համար հաստատուած ելմտացոյցը։ պէտք եղած ծանօթութիւնները տուաւ Բաղ. Ժողովին որոշմամբ վերջերս տեղի ունեցած ելմտական կարգադրութեանց, ազգային տրոց բաշխման, անոնց վերաբերեալ քննութեան, յետնեալ տուրքերու հաւաքման և դիւանական հասութից սակրու մասին եղած որոշմանց նկատմամբ, և ճշդեց այն հրահանգները որոնց պիտի հետեւի ելմտական Հոգաբարձութիւնը իր պաշտօնը օրինաց համաձայն և արդիւնաւորապէս կատարելու համար։ Յարեց միանգամայն թէ Ազգ. Վարչութիւնը ելմտական Հոգաբարձութիւնը կը նկատէ ըստ ամենայնի վարիչ Պատրիարքարանի ելմտական գործերուն, և թէ անոր իրաւասութեան ներքև կը գտնուին իր չրջանակին մէջ գտնուող պաշտօնեաները, ինչպէս՝ ելմտական տեսուչը, համարակալը և գանձապահը որոնք պահ մը ժողովին հրաւիրուելով՝ ներկայացուցան Հոգաբարձութեան։ Ստեփան փաշա սահմանեց նաև այդ պաշտօնեաներէ իւրաքանչիւրին պարտաւորութիւնները և ելմտական Հոգաբարձութեան անոնց վրայ ունեցած հեղինակութիւնը։

Մարտիկ էֆ. Էնքսէրճեան, ի դիմաց Հոգաբարձութեան, համամտութիւն յայտնեց Բաղ. Ժողովին կողմէ պատրաստուած հրահանգներուն և Պատրիարքարանի ելմտական գործերը լաւագոյն կուռանի մը վրայ դրուելու համար խորհուած միջոցներուն, որոնց հիմը պիտի կազմեն ազգ. տուրքերու և զանազան հասոյթներու ապրագապէս գանձումը և վճարմանց կանոնաւորութիւն։ Հոգաբարձութիւնը իր նիստերը պիտի դումարէ հինգշաբթի օրերը, որպէս զի նոյն առթիւ ներկայ գտնուի նաեւ նշանտուքի գործողութեանց և հսկէ հասոյթներու արդիւնաւորութեանը։

—Նպաստից Յանձնաժողովը ալ գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարան, և ի մէջ այլոց որոշեց 50 ոսկիի նպաստ մը դրկել Սեբաստիոյ առաջնորդ Տ. Պետրոս արքեպիսկոպոսին որ գրած է Պատրիարքարան թէ խնամքի և պաշտպանութեան կարօտ տղոց թիւը բաւական շատ է։

—Վերջերս Սեբաստիոյ մէջ կատղած շունէ խածնուած երեք հայ տղաքը որոնք մայրաքաղաքս բերուած էին՝ կայս. բժշկական վարժարանին մէջ դարմանուելու համար Բաղէշօրեան դրութեամբ և Ազգ. Հիւանդանոց կը բնակէին, բոլորովին ապաքինած ըլլալով, երէկ ճամբայ ելան իրենց ծննդավայրը դառնալու։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ հանդուցեալ Աբեթիկ էֆ. Նէվրուպի յիշատակին՝ փոխան ծաղկեպսակի 120 զրուշ նուիրած է Հիւանդանոցին՝ Ամերիկաբնակ ազգայիններէն Օնիկ էֆ. Սէրովբեան։

—Լէտիրնէի Ազգ. Որբանոցին Հոգաբարձութիւնը գրած էր Պատրիարքարան թէ վեց չրջանաւարտ ունեցած է զոյս հարկ կը տեսնէ Պոլիս զրկել, որպէս զի իրենց ծննդավայրերը դարձուին։ Նպաստ տրուեցաւ դայ Պոլիս, տալու համար այն բացատրութիւնները որոնցմով կը կարծէ թէ ինքզինքը պիտի կարենայ արդարացնել։—2 Պէյէնի Թաղ. Խորհուրդը չընորհակալութիւն յայտնած էր Ս. Պատրիարք Հօր այն տնօրինութեան համար, որով արտօնած է Այնթապցի Արսէն քահանան շարունակելու իր հոգեւոր հովուութեան պաշտօնը Պէյէնի և չրջակայ եկեղեցիներուն մէջ։—3. Իզմիրի Թեմերէն Բարթաշի ազգայիններէն խել մը ժողովուրդ վերստին կը բողոքէր Մամկոնեան Աբրահամ քահանայի անձին և պաշտօնավարութեանը դէմ, և կը խնդրէր Պատրիարքարանէն որ ժամ առաջ հարկ եղածը տնօրինուի յիշեալ քահանայի մասին։ Ժողովը արդէն տեղեկացած ըլլալով որ Իզմիրի Առաջնորդը նոյն ամբաստանուած քահանային նկատմամբ քննութիւն կատարած և պէտք եղածը տնօրինած է, հարկ չդատեց այլեւս խընդիրը Նկատողութեան առնել և որոշում տալ։—4. Կեսարիոյ Առաջնորդ Տ. Տրդատ Եպիսկ. Պալեան գրութեամբ մը արտօնութիւն խնդրած էր որ Կեսարիոյ Ս. Կարապետ վանուց գիւերթիկ վարժարանի աշակերտներէն Ֆէնէսէցի տիրացու Մամաս Զարդարեանը ձեռնադրէ կուսակրօն քահանայ, և Պօղոսեան Յակոբի և Եղուսլեան Կիրակոսի սարկաւագութեան աստիճան տայ, իբրեւ միաբան Ս. Կարապետի վանուց։ Ժողովը արտօնեց կատարել այդ ձեռնադրութիւնները։—Մէկ քանի ամուսնական խնդիրներ ալ ներկայացուած էին։ Ժողովը յանձնեց զանոնք Դատաստանական Խորհուրդին ի քննութիւն և ի տեղեկագրութիւն։

—Քաղաքական ժողովին կողմէ կարդուած ելմտական պատուիրակները, Ստեփան փաշա Ասլանեան և Միհրան էֆ. Սէֆեան՝ Պատրիարքական հրաւէրով ներկայ գտնուեցան երէկ Պատրիարքարան, ուր հրաւիրուած էր նաեւ Ելմտական նորակազմ Հոգաբարձութիւնը իր առաջին նիստը ընելու յիշեալ պատուիրակներուն հետ և իր պաշտօնին ձեռնարկելու։ Հոգաբարձութեան կողմէ ներկայ էր միայն Մարտիկ էֆ. Էնքսէրճեան։ Ի բացակայութեան Ս. Պատրիարք Հօր, այս գումարման նախագահեց Փոխանորդ Սրբազանը։

Որոշուելէ յետոյ որ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ վերտին հրաւէր ուղղուի բացակայ երկու անդամներուն (Յակոբ էֆ. Գորեան և Ղազարոս էֆ. Միքայէլեան) ստանձնելու համար իրենց պաշտօնը, Ստեփան փաշա Հոգաբարձութեան հաղորդեց անոր պաշտօնին նկատմամբ ուղղուած Պատրիարքական պաշտօնագիրը, և ներկայ ու յառաջիկայ տարիներու համար հաստատուած ելմտացոյցը։ պէտք եղած ծանօթութիւնները տուաւ Բաղ. Ժողովին որոշմամբ վերջերս տեղի ունեցած ելմտական կարգադրութեանց, ազգային տրոց բաշխման, անոնց վերաբերեալ քննութեան, յետնեալ տուրքերու հաւաքման և դիւանական հասութից սակրու մասին եղած որոշմանց նկատմամբ, և ճշդեց այն հրահանգները որոնց պիտի հետեւի ելմտական Հոգաբարձութիւնը իր պաշտօնը օրինաց համաձայն և արդիւնաւորապէս կատարելու համար։ Յարեց միանգամայն թէ Ազգ. Վարչութիւնը ելմտական Հոգաբարձութիւնը կը նկատէ ըստ ամենայնի վարիչ Պատրիարքարանի ելմտական գործերուն, և թէ անոր իրաւասութեան ներքև կը գտնուին իր չրջանակին մէջ գտնուող պաշտօնեաները, ինչպէս՝ ելմտական տեսուչը, համարակալը և գանձապահը որոնք պահ մը ժողովին հրաւիրուելով՝ ներկայացուցան Հոգաբարձութեան։ Ստեփան փաշա սահմանեց նաև այդ պաշտօնեաներէ իւրաքանչիւրին պարտաւորութիւնները և ելմտական Հոգաբարձութեան անոնց վրայ ունեցած հեղինակութիւնը։

Մարտիկ էֆ. Էնքսէրճեան, ի դիմաց Հոգաբարձութեան, համամտութիւն յայտնեց Բաղ. Ժողովին կողմէ պատրաստուած հրահանգներուն և Պատրիարքարանի ելմտական գործերը լաւագոյն կուռանի մը վրայ դրուելու համար խորհուած միջոցներուն, որոնց հիմը պիտի կազմեն ազգ. տուրքերու և զանազան հասոյթներու ապրագապէս գանձումը և վճարմանց կանոնաւորութիւն։ Հոգաբարձութիւնը իր նիստերը պիտի դումարէ հինգշաբթի օրերը, որպէս զի նոյն առթիւ ներկայ գտնուի նաեւ նշանտուքի գործողութեանց և հսկէ հասոյթներու արդիւնաւորութեանը։

—Նպաստից Յանձնաժողովը ալ դ

ՊԱՏՊՂ ՀԱՅՈՒՄ ՎԵՐՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հոգեւոր երգեր Հանդերձ եղանակօք, Հայաստան Թուրքերէն։ 214 էջ։ Կը պարունակէ իր 270 եղանակներ և 313 հոգեւոր երգեր։ Գործը բոլորովին նոր չէ, այլ հին երգարանի մը նոր հրատարակութիւնը՝ վերաքննուած և բարեփոխուած, նաեւ ճոխացուած իր 62 նոր երգերու և 70 նոր եղանակներով յաւելումամբ։ Մասնաւորապէս յանձնարարելի է Թրքախօս Հայոց, նաեւ այն ամէնուն որոնք Թուրքերէն կը կարդան և համ կ'առնեն Թուրքերէն հոգեւոր երգերէ։ Բոլոր երգերը յօրինուած են Աւետ. սկզբունքներու և վարդապետութիւններու համաձայն և կրնան հոգեւորապէս օգտակար ըլլալ Հայ ժողովուրդին ամէն դասակարգերուն անխտիր։ Գին 10 դահեկան։

Նոյն գիրքը առանց եղանակի և մանրագիր, գրպանի համար, էջ 344, գին 5 դահեկան։

Նոյնին խոշորագիրը դարձեալ առանց եղանակի, մայոյ տակ, ի մտոյ վաճառելի, գին 6 դահեկան։

Կը ծախուի Պայպ-Հաուսի գրատան մէջ Պոլսոյ Ներսէս Եօզուշու։ 173

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յնւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէյլիէ փողոց (Պուլվար մէ գ'Իռալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան լէնգերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ տէ Վիքթուռ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պարարտ գումարն է Մէկ Միլիարտ Քսանհազարին Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բաներ՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր.։, 1897էն 1,424,000 ֆր.աւելի։

Լա Նիւ Եորք ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կրպատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից է, և կամ ապահովեն չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրբեւ հասուն թաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին շորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի։ Նոյնպէս տարեվճարներու եւ տարուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ե. ՈՒ. ՀՈՒԹՕՀ, ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնիչ-Գատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀԱՅԵԱՆ
Վայելառ փողոց Վիքթորիա խան Դալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիվրբոլ, Ֆէրոպլ, Միքիլիւռեանի և Մրս Մոսի ֆիլմ բանող լուսանկարներ

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	
Բամպէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրգիս	2400
Թէյլոր	3000	Ցեսպրիս	2250
Գէնսորուս	3000	Բէրտ	2250
Ֆորտ	3000	Ֆիֆնքս	2000
Օսմանլի	3000	Գասքոյն	1500
Մարիսիս	2500	Գրէյէս	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՀ և ԸՆԿ.
Ուէթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվրուլ

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մանաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուսոլֆ Հոֆօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հոֆօս, կայս. և Թագ. մանաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ մ'Օսթէն.
Թէոտոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻԼՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1899 Մայիս 20էն սկսեալ մինչեւ յնոր տնօրինութիւն

Եւրոպական Եգերէհն Կամուրջ

11 — Մրկ.Հ.Ր.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրԿ. պշկ.	20
11 — Ենմ. մէզպ. պէօյթ. Քրպ. ենք. սԿն. պօյճ. պլիտի հաղորդակցի	43
11 45 Պօյճ. Ր.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրԿ. պշկ.	34
11 45 Ենմ. մէզպ. պէօյթ. բրճպ. Քրպ. ենք. մրկ. պլիտի հաղորդակցի	46
12 30 Մրկ. Ր.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրԿ. պշկ.	18
11 55 Պէօյթ. պէյգ. բշպ. ենք. գնվ. Ր.Ա.հիս. գնտ. վանք. չնկ. պէյլ. զզկ. Սկտ.	44
12 30 Ենմ. մէզպ. պէօյթ. Քրպ. ենք. սԿէն. պօյճ. պլիտի հաղորդակցի պշկ.	40
12 45 Ր.Ա. զվզ. ենմ. մէզ. պէօյթ. Քրպ. պէյգ. բշպ. չպգ. գվլ. Ա. հիս. գնտ. պշկ.	17
1 15 Պօյճ. ը. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրԿ.պէշ.	20
1 30 Եսմ. մզը. պէյթտ. Քրպ. ենք. էսրկ. պշկ.	21
2 15 Էսրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրԿ. պշկ.	33
2 05 Ր.Ա. զվը. ենմ. մզը. պէյթտ. Քրպ. ենք. սԿէն. պօյճ.	43
3 10 Պօյճ. Ր. Հիս. պէպ.արն. զրչ. օրԿ. պշկ.	18
2 42 Պէյզը. պէյգ.բշպ. չնկ. Ա. հիս..գնտ. պշկ.	46
4 — Մրկ.Ր. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրԿ. պշկ.	21
4 — Ենմ. մզը. պյթտ. Քրպ. ենք. սԿն. պօյճ.	40
4 40 Պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրԿ. պշկ.	33
5 30 Եսմ. մզրպ. պէյթտ. Քրպ. ենքը. մրկ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. օրԿ. պէշկ.	45
6 30 Պէյգ. ենք. գանվ. մրրպ'. Ա. հիս. գանտ. պէպ. արնվ. չէնկ. պէյլ. Դուզվ. սկիւտ.	20
6 45 Ր. Ա. զավ. Եսմ. մէզը. պյթտ. Քրպ. ենք սԿէն. պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. Իրչ. օրԿ. պէշկ.	23
7 30 Ենմ. մզը.պյթտ. Քրպ.պգ. բշպ. ենք.գնվ. Ա. հիս. գնտ. վնք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ.	34
8 36 Ր. Ա. զավ. ենմ. մէզը. պյթտ. Քրպ. պէյգ բշպ'. չպգ. գանվ. Ա. հիս. գանտ. վնք. չէնկ. պէյլ. զուզվ. սկիւտ.	17
9 — Ենմ. մզրպ. պյթտ. Քրպ. ենքը. սԿէն.	18
10 — Եչնմ. մէզաբ. պէօյթ. Քաբպպ. եէնք. պօյամ. ը. հիսաք պէշիք։ մրրկ. Ր. հիս. պէպ արն օրԿ պէշկ	•
10 35 Մրրկ. պօյճ. պէպ. արն. զրչ. օրԿ.	46
11 Ենմ. մէզը. պէյթտ. Քրպ. ենքը. մրրկ. Ր. հիս. արն. պէշկ։	20

Ասիական Եգերէհն Կամուրջ

10 45 Պէյգ. Ա. հիս. գնտ. վանք. չէնկ. պէյլ. զզկ. սկիտ.	45
11 15 Պէյգ. փշպ'. չպրլ. գանվ. Ա. հիս. հեռտեւեալ շոգենաւին պիտի հաղորդակցի	29
11 45 Ա. հիս. գնտ. վնքը. Զնկ. պէյլ. Գզկ. պշկ.	33
12 15 Պէյգ. բշպ'. ենքը. գանվ. Ր. Ա. հիս. գնտ. վնքը. չնկ. պէյլ. զուզվ. սկիտ։	44
1 30 Պէյգ Փշպ Զպրլ Գանվ ա Հիս պէշկ։	17
2 — Ա. հիս. գնտ. վնքը. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ։	34
3 15 Զնկ. պէյլ. զզկն. սկիտ։	17
3 — Պէյգ. փշպ'. չպգ. գանվ. Ա. հիս. պշկ։	46
3 30 Ա. հիս. գնտ. վնք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ։	34
4 30 Պէյգ. փշպ. չպրլ. գնվ. Ա. հիս։	44
5 — Ա. հիս. գնտ. վնքը. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ.	43
6 30 Պէյգ. ենքը. գանվ. մրրկ. Ր. Ա. Հիս. գնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. զզկ. սկիտ։	19
8 — Պէյգ. փշպ. ենքը. գանվ. Ա. հիս. գնտ. վնքը. չէնկ. պէյլ. զզկ. պէշկ։	34
9 15 Պէյգ. փշպ. չպրլ. գանվ. Ա. հիս. գնտ. վնքը. չնկ. պէյլ. զուզվ. սկիտ։	17
10 10 Ա հիոարէն ուղղակի կամուրջ։	45
10 30 Պէյգ. ենքը. գանվ. Ա. հիս. գանտ. չնկ. պէյլ. զուզվ. սկիտ.	33
11 10 Վանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ։	34

Կամուրջեն Եւրոպական Եգերէ

11 45 Պէշկ. օրԿ. զրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենքը. Քրպ. պէյթտ. մրրպ. ենմ։	21
12 20 պէշկ. օրԿ. արն. պէպ. Ր. հիս. մրրկ.	20
12 45 պէշկ. մրրկ. ոՍէն. ենքը. Քրպ. պյթտ. մրրպ. ենմ. Ր. Ա. զավք։	43
1 15 ՕրԿ. զրչզ. արն. պէպ. Ր. հիս. մրրկ։	23
1 20 Սկիտ. Ա. հիս. գնտ. չպրլ. փշպ. պէյգ. պյթտ։	46
2 05 պէշ. օրԿ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. պօյճ։	18
2 30 Պշկ.պյճ. ենքը. Քրպ. պյթտ. մրը. ենմ։	40
3 15 ՕրԿ. արն. պէպ. Ր. հիս. մրրկ։	21
3 35 Սկիտ. զզկն. օրԿ. պէյլ. չնկ. արնվ. գնտ. Ա. Ր. Հիս. գնտ. մրրկ. ենքը.փշպ. պէյգ. Քրպ. պյթտ. Մրը. Եսմ. Ր. Ա. զվք։	23
3 30 Պէշկ. օրԿ. զրչզ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ։	33
4 — պէշկ. մրրկ. սԿէն. ենքը. Քրպ. պյթտ. մրրպ. ենմ։	45
4 45 պէշկ. զզկ. պէյլ. չնվլ. արնվ. պէպ. գնտ. Ա. Ր. Հիս. գնտ. սԿէն.սնք. փշպ. պէյգ։	20
6 — պէշկ. օրԿ. զ.չզ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենքը. Քրպ. պէյթտ. մրրպ. Եսմ.	34
6 30 Իրպկ. բուպկ. պէյլէր. չէնկէլ. քանտ. ա. հիսաք քանվ. գէնրպ. պէյթրզ։	•
7 — պէշկ. օրԿ. զրչզ. արնվ. պէպ. ը. հիս. մրրկ. սԿէն. ենքը. Քրպ. պէյթտ. տրրպ. ենմ։	18
8 30 պշկ. օրԿ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենքը. Քրպ. պէյթտ. տրրպ. ենմ։	44
9 15 Պէպ. ենքը. Քրպ. պյթտ. մրրպ. ենմ։	21
9 40 պշկ. օրԿ. զրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ	46
10 05 մրրկ. ենքը. Քրպ. պյթտ. մրրպ. ենմ. Ր. Ա. զավք։	40
10 20 պեշկ. գնտ. Ա. հիս. գանվ. չպրլ. փշպ'.	43
պէպ. մրրպ. Ր. Ա. զավք։	
10 35 Պէշկ. օրԿ. զրչշ. արնվ. պէպ. գնտ. Ա. Ր. հիս. գանվ. մրրկ. ենքը. փշպ'. պէյգ։	23
10 55 Պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սԿէն. ենքը. Քրպ. զիրշպ. պէյթտ. մրրպ. ենմ։	17
11 20 պէշկ. օրԿ. զրչշ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. ենքը։	18
11 45 ենքը. Քրպ. պէյթտ. մէզրպ. ենմ։	46
12 — Պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սԿէն. ենքը։	33
12 — պէշկ. օրԿ. զրչշ. արնվ. Ր. Հ. ենքը։	33

Կամուրջեն ասիական եգերէ

1 05 Պէշկ. զզկն. պէյլ. չէնկլ. վնք. գնտիլ. Ա. հիս։	45
1 20 Սկիտ. ա. հիս. գանվ. չպք. փշպ. պէյգ։	46
2 35 Սկիտ. զզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտ. Ա. հիս։	34
3 - պշկ. Ր. հիս. գանվ. չպրլ. փշպ. պէյգ։	44
2 45 Կամուրջէն ուղղակի Զէնկէլ քէօյ։	17
3 35 Սկիտ. զզկն. օրԿ. պէյլ. չէնկ. արնվ. գնտ. ա. ը. հիս. գանտ. մրրկ. ենքը. փշպ. պէյգ. Քրպ. պյթտ. մրրպ. Եսմ Ր. ա. զավ։	23
4 20 ուղղակի վանիք ա հիսաբ։	43
4 45 պէշ. զզկն. պէյլ. չնկ. արնվ. պէպ. գնտ. ա. Ր. հիս. գանվ.սԿէն.ենիք. փշպ.պէյգ։	19
6 30 Սկիսա. զզկ. պէյլ. չնկ. գնտ. ա. հիս. գնվ. ենքը.պէյգ. պյթտ. մրրպ. ենիմ. Ր. ա. զվգ	17
8 45 պէշ. զզկ. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտ. ա. հիս. գանվ. չպգ. փշպ'. պէյզզ։	33
9 25 Սկիտ. զզկն. պէյր. չնկլ. վնիք. գնտ. ա. հիս.	45
10 20 պէշկ. գնտ. ա. հիս. գանվ. չպգ. փշպ'. պէյգ. մրրպ. ը. ա. զավգ։	43
10 25 պէշգ. զզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք։	33
10 35 պէշկ. օրԿ. զրչշ. արնվ. պէպ. գնտ. ը. ա. հիս. գանվ. մրրկ. ենիք. փշպ. պէյգ։	23
11 10 պէշ. պէյլ. չէնկ. վնիք. ա. հիս. փշպ.պյգ։	45
11 40 սկտ.գնտ.ա.հիս.գնվ.չպգ. փշպ.պյգ.պյթտ	44
11 55 պշկ. զզկն. պէյլ.չէնկ.վնիք.գնտ.ա.հիս։	20

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	27 000·000
Պահեստի դրամ	»	52·002·500
Տարեկան հասոյթ	»	70·339·912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագներով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ կ. Պոլսոյ
ԳԱՌԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէջ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանի Գարիկոյան Հրայր յուչ, Ինչ Զգրաւեանց գրեա)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ատամներն ցաւ տալուն կը լեցնեն. յաւելիքը և խոսուած ատամներու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ. ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գեղի յանդուգնին ըստ դարձի, ծամողութեան, և ոգոց արտասանութեան երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թթմրեցուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ արքատներու միջոցաւ, առանց ցաւ առաջացնելու։

Ց. Գ. Ժամերները կիրակի օրերն ալ, (Գիւղ ին ու) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Գիւղ ին գիւղ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաղջդիւղէն կրնան գիմել իւրեանց բնակարանն, Բիւ 1 Խրիմեան խան։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

Մակ մինոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան լուղն և իրոֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աչխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏ, ԽՈՑԼԸ (սրբատա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՐՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՐԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՍԸ,
ՀԱԲԲՈՒԼԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործատէր առաջ ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ընդարձակ Հալի, Կ. Պոլսոյ և Օրիասայի

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ալպանս	1069	Դօմ	1497	Գոզօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիս	186
Ամերիքա	2607	Գոնկօ	2906	Գրօտնս	1835	Մարէնեսս	2278	Սարֆօ	1118
Անձէլս	1541	Գօրսս	895	Լիբս	775	Մարգէլլս	5709	Ֆիրթս	1735
Ամրիսոդ	2377	Ֆիսս	4811	Հիտալիս	1581	Միքսոս	3557	Միվիս	1193
Ֆասանս	1822	Ֆօսինս	987	Հինտու.	3720	Միլս	1087	Մէնէրս	1200
Ֆորտինս	1264	Ֆուրս	2383	Հորդիս	3800	Մանչեսթլլս	1735	Ֆասսս	1828
Ֆրանս	1076	Տրաքս	1713	Հուսկէր	596	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսրն	1546
Ֆրիանս	841	Ֆինամս	504	Իսպս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	2827
Ֆրֆֆալս	4431	Քարս	2464	Իսաանս	5540	Օհիս	4100	Թրէյնս	1470
Գէյրս	1871	Էլսոբրատս	1250	Յիւնս	1080	Մնանարիս	4036	Թորրիտս	487
Գալիբոս	1337	Էքսաս	1481	Քիլս	1053	Գրլանտս	1535	Ուրպինս	2459
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօրինս	2307	Քալէրմս	1687	Վասրս	1814
Գաղս	1094	Ֆինլանտ	1839	Քիվնս	1700	Քալս	540	Վօյս	1289
Գիրանս	2729	Ֆլամինգս	849	Լիս	1053	Բիանգս	2229	Վարինրնս	2896
Միսէրս	1834	Ֆրանսիսքս	4582	Լէբանս	2272	Գիլս	1663	Եէտս	1850
Հիրս	2697	Գալլէս	3089	Լիվրնս	1643	Ռոլս	1613	Զէրս	1200
Հոլոքաստս	4238	Հիդանս	1248	Լոբէնգս	3191	Ռոմէս	1789		

Լէրէնցս շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Թէյլս շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղղուորած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀիլՃ ԷՆԷ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Գիւղիւց Մէքէճ խան, Գալաթիա

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 29 11 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գշ. 30 12 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա մինչեւ 10ին միջօրէէն առաջ, Հաղորդակցիլով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Ֆա, Գէրոնա եւ Թիրոս)։
Եշ. 1 13 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ. 1/ 3 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրդու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 2 14 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ԳԻՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ

Ամէն Հինգշաբթի Լիվրբուլ

Ցուցակ մը

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	
Ռումանիա	7718	Գոթնիտ	
Ֆրանսիա	7718	Սամարիա	
Գերմանիա	7391	Մարաթոն	
Ուրանիա	7268	Ազիաս	
Թասանիա	5587	Սարատոգա	
Մէֆալանիա	5547	Թարիֆա	
Ֆալիա	4809	Թալիրոս	
Ցիթիա	4567	Թրինիտատ	
Ալէքսս	2148	Մորաքս	
Ֆէտար	1876	Թամանիա	
Շերբուրգ	1644	Լուքանիա	
Թազարանիա	4345		

Շերբուրգ շոգենաւը, նաւապետ Գ. պին, յուլիս 14ին (Ն. Տ.) Լիվրբուլ հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։

ՖՐԵՏ. ԼԷՃԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիվրբոլ և Արէ-Թիլլ Գիլ բանող լուսանկարներ

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	
Վիրջորիան	10500	Ֆլավիան	
Առմինիան	10500	Եսթիրբրեն	
Քէսորիան	10500	Աբրժ.ին	
Լանքասորիան	9000	Այնէրիան	
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	
Գոլօմպիան	8000	Ամէրիան	
Ֆորտիան	8000	Անտարուգիան	
Գոսդոնիան	8000	Ազգաշէրն	
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	
Ֆալէրնիան	3700	Մինեռ	
Վավոնիան	3700	Ոբորդ	
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տեսակներն կը խնդրուի իր տարանքն այլուր փոխադրելու կամ աթիոյ մաքսատունն հանելու համար։ Բեռ կրանալը դրեթէ շոգենաւին մեկնելէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԳ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Գալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖՅԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ԹԵՐԹՕՆԸ (68)

ԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿ ՄԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՈՒՐՋԸ

Գ. ՄԱՍ

ՈՐՍԱՆԱԻԸ

—Հիմա հասկցա՞ք իմ գործելու կերպս։ աուիւծին ակառները փրցուած չեն՞ ըլլար այսպէսով. կը կարծէ՞ք որ տը Վալրէյ ապագային կարենայ ուրանալ իր մեղսակցութիւնը։

Ամէնքն ալ միաձայն հաւանութիւն յայտնեցին կոմսին ծրագրին, միւնոյն ատեն ալ չնորհաւորելով զինքը։

Ժամէրսի կրկին ձեռք առաւ խօսքին թելը։

—Դեռ շատ մը բաներ ալ կրնանք խորհիլ այս մասին. օրինակի համար եթէ ուզենք, երբեմն երբեմն կրնանք մութ գիշերներու մէջ հին ու մին նաւեր հանել անոր դէմը ու ընկղմել տալ։

«Բնական է որ իր օրագրութեան մէջ պիտի արձանագրէ բոլոր ատոնք, ինչ որ ապագային ձեռք անցուելով, կրնայ սոսկալի ապացոյց մը դառնալ իրեն դէմ, մինչև զինքը ընկղմիչ մը ենթադրել տալու աստիճան։

* * *

Որչա՞փ ալ ահռելի ըլլային ծովահէներն երեւան հանած այս գաղտնիքները՝ էֆէնդի հրամանատարը առանց ակներեւ յուզման կարդացած էր զանոնք։

Պողպատէ կազմուածքով մարդ մըն էր և ամէնէն անսպասելի դէպքերն անդամ չէին կրնար ո՛և է կերպով ազդել իր վրայ։

Նաւուն համար քանի մը անմիջական հրամաններ տալէ ետքը կրկին շարունակել սկսաւ ծովահէներն տեղեկագիրը՝ որ երկար բարակ տեղեկութիւններ տալէ ետքը՝ Ցափրչտակողներու ընկերութեան նաւերուն՝ մասնաւորաբար որսանաւին վրայ, հետեւեալ կերպով կը վերջանար։

* * *

Հրամանատա՛ր,

Ձեզի բացատրեցի թէ ինչ ահաւոր ուժ ունի որսանաւը, որչա՞փ զօրաւոր է անոր մեքենան, անոր ցուռկը, հրետանին։

Այդ պատճառաւ մի՛ հետապնդէք զայն. միշտ պիտի խուսափի ձեզմէ, նոյն իսկ ձեզի վնաս ալ հասցնելով։

Փիչ մը ետքը ձեզի պիտի յայտնեմ այն որքա՞ն ուր աւազակները քաշուած են՝ և ուրկէ ձեզի համար դիւրին պիտի ըլլայ զանոնք գտնելը։

Պզտիկ մանրամասնութիւն մը.— Այն օրերուն ուր ձեր ամուսնութիւնը պիտի կատարուէր Օրիորդ Ժամէրսիի հետ,—ինքնին սքանչելի և բոլորովին անմեղ աղջիկ մը,—սոսկալի լուր մը հասաւ մեզի՝ գաղտնօրէն։

Ժողովի գումարուած էինք կրկին, երբ Ժամէրսի մեզի ծանոյց յանկարծ թէ ձեր մայրն ու քոյրը Գուրպոն կղզին Վիլ-տը-Սեճ-Նազէր նաւը պիտի նստէին Ֆրանսա դառնալու համար։

Արդ, Վիլ-տը-Սեճ-Նազէր պիտի ընկղմուէր, սանկ որոշում տուած էինք. բայց ինչպէ՞ս ազատել ձեր մայրն ու քոյրը։

Այս վարանումներուն մէջ էինք, երբ դուք յանկարծ խմանալով նաւուն գլխուն գալիքը, անմիջապէս Գուրպոն կղզի մեկնեցաք, որով ձեր ամուսնութիւնը յետաձգուեցաւ։

Երբ կղզին հասաք, ձեր մայրն ու քոյրը հոն գտաք, որովհետև գլխու ցաւ մը զանոնք ստիպած էր Վիլ-տը-Սեճ-Նազէրով ճամբայ չելլելու և ուրիշ նաւու մը սպասելու։

Ուղեցէք սակայն նաւը աղատել։

Քաջարար կռուեցաք։

Բայց ձեր թշնամիները չա՛տ աւելի զօրաւոր էին ձեզմէ։

Ցետոյ դաւաճաններ կային Էֆէնդի մէջ որոնք ձեր գործողութեան արգելք եղան ու Վիլ-տը-Սեճ-Նազէր ընկղմեցաւ։

Գալով իմ որսանաւին մէջ գտնուելուս, Ժամէրսի որոշած էր որ ընկերակցութենէն մէկը որսանաւին մէջ գտնուի գաղտնապէս, մնալն հսկելու համար տեղի ունեցեալ գործողութեան՝ որ շատ կարեւոր կը նկատուէր։

Գուէն ինձի ինկած էր և՝ առանց Ֆլաքսանի իմ ո՛վ ըլլալս յայտնելու, որսանաւը մտած էի իրր նաւաստի, և ակտը եղած ատեն իրաւունք ունէի զայն հրաժարեցընելով տեղը ուրիշ մը դնելու, եթէ երբեք իր գործելու կերպին մէջ ինկերակցութեան շահերուն հակառակող բան մը